

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדוק שליט"א

בני ברק - אלעד

י"ח טבת תשע"א

שמות

שנה ט"ו גליון תרצ"א

תוכן הענינים

לקח טוב.....עמוד ב'
שבת בשבתו.....עמוד ג'
דבש תמרים.....עמוד ד'
בשפתי צדיקים.....עמוד ה'
פרפראות לחכמה.....עמוד ו'
ודרשת וחקרת.....עמוד ח'
פניני התורה.....עמוד י"א
משולחן גבוה.....עמוד י"ג
חוקים להורות.....עמוד י"ד
הילולא דצדיקא.....עמוד י"ט
דבר בעתו.....עמוד כ"א
משולחן מלכים.....עמוד כ"ב
דברות קודש.....עמוד כ"ו

והנה הנער בוכה

חדורי אמונה ומלאי בטחון, פסעו קבוצת הרבנים הגדולים נבחרה העדה ואנשי שם, בתוככי טרקלינו המפואר של הקיסר פראנץ יאזעף בעיר המלוכה וויען הבירה, וכי לא דבר ריק הוא שרבני וגדולי אונגאריין יעזבו את קהילתם, ויפסיקו את הרבצת התורה לתלמידיהם, אך מחמת הגזירה הנוראה של לימודי חול לתשב"ר שריחפה בחלל לא נתנו מרגוע לנפשם, והחליטו שהוא עת לעשות לה'.

והנה עתה הם צועדים מפרוודור א' למשנהו, ככל שהתקרבו אל מול פני המלך ככה גדלה יקר תפארת כלי הבית וקירותיו, וכך גם פעימות לבם הנרגשות הלכו והעצימו עת יעמדו לפני המלך להביע משאלותיהם, והנה הרגע המיוחל הגיע, ויושט המלך את שרביט הזהב ושאל מה בפיכם.

אחד הרבנים שהיה בעל לשון ומכיר את שפת המלך, אך דא עקא קולו היה עבה במקצת וניחר גרונו, פתח פיו ובשאגה אדירה אמר: אדוני המלך! אל יחר אפל בעבדך על גסות קולי, ושאגת גרוני, כי לא אני לבד מדבר לפניך, אלא אלפי אלפים תשב"ר שזוחלים ורועדים מהגזירה הנוראה זועקים מתוך גרוני ומבקשים שתקדע רוע הגזירה, וככה הרבה בתחנונים עד שהקיסר נטה חסד עליהם והגזירה נתבטלה.

ובזה ביארו דברי בתיאור בת פרעה בראותה שהנה הנער בוכה דהיינו שקולו עב וגם כנער, ותאמר מילדי העברים זה, דהיינו כל קהל ישראל הנתונים בצרה וזועקים מתוך גרונו.

ובזה ביארו בספח"ק שזה הענין של תפילה בקול ובצעקה, להורות שהאדם הנעמד להתפלל, אינו מתפלל על עצמו גרידא, אלא על כל קהל בני ישראל, ואז התפילה מקובלת לפני המקום, כד' התפארת שלמה השמיעיני את קולך כי קולך ערב, דהיינו אם האדם הוא בבחינת ערב לחבירו ומתפלל עליו, אז הקב"ה אומר השמיעיני את קולך.

עלינו להתאחד בתפילה מעומק הלב לה' המאזין לשוועת עמו ישראל, והוא יחיש את גאולתינו ויפדה אותנו מהגלות המר, וזכות תפילת רבים גדולה היא מאוד ובכוחה לקרב את פדות נפשינו, בביאת משיח צדקינו, ומלכינו מרן רבינו שליט"א בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

זמנים	הד"ר	מוציא	יחסי התורה
ברוקלין	4:18	5:46	דף א' דף י"א.
קרית יואל	4:17	5:45	דף ב' דף י"א.
מאנסי	4:17	5:45	דף ג' דף י"ב.
לעיקוואד	4:21	5:49	דף ד' דף י"ב.
מאנטרעאל	4:00	5:26	דף ה' דף י"ג.
מעלבירן	8:25	9:56	עש"ק חזרה
בוענאס אירעס	7:53	9:22	שב"ק חזרה
לאנדאן	3:40	5:08	להבנות מודעות, ברכות מול טוב, הנצחת שם, לעילוי נשמות, וכו' יפנה
מאנטשעטער	3:38	5:06	לה"ר מענדל פריעדמאן ה"י
אנטווערפן	4:20	5:52	
וויען	3:50	5:18	
בני ברק	4:20	5:55	
ירושלים	4:04	5:59	

די מארייבערסטע טעלה מאר

כל מיני ישועות

צ' סאטמאר
אריזאליזאציע ד"ר
רבי מאיר
בעל הנס
מישקע
חסידי

1-888
REB-MEIR
732-6347

במיד

על אחינו אשר ראינו צרת נפשו

מגבית השנתי תשע"א לפ"ק

למוכת מוסדות יטב לב בארה"ק

לעמוד לימין המוסד במצבם הכי קשה מאז הווסדה

צר לי מאוד בצערם.
ס'טוט מיר זייער וויי זייער
צער... ליידער ליידער
דאס וואס מ'האט
דערציילט איז אמת. ס'איז
נישט קיין טרוקענע
מליצות, ס'איז נישט סתם
ווערטער. ס'איז זייער
זייער א שווערער מצב.

(מדברי מרן רבינו הגה"ק שליט"א, עצרת
רבתי ואסיפת חירום ליל שישי העעל"מ)

דערהערט דעם קול ה' בנח

שליסט אייד אן מיט סכומים עצומים
באופן יוצא מן הכלל

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

שמעתי שכל צעקתם אינו אלא מפני נוגשיו לא זולת, אלא כי ידעתי את מכאובי ואין אדם נתפס על צערו.

(חכם סופר)

ושאלה אשה משכנתה וכו' ושמלות ושמלתם על בניכם ועל בנותיכם, להבין הלשון ושמלתם, דנגאלו ממצרים מחמת שלא שינו לבושם שגדרו עצם לילך במלבושי ישראל, ולכן לא מצי למיכתב והלבישו אתכם, כי היו צריכין לתפור מחדש הבגדים ששאלו מהם שיהיו כדרך שישאל הולכים, ודרך מלבוש אם יתפרו אותם מחדש נתקטן המלבוש משתיה קודם ואין ראוי רק לקטנים, ולחבי אמר ושמלתם על בניכם ועל בנותיכם.

(דברי יחזקאל)

אתם קחו לכם תבן, ד' במסורה הדין, אתם ראתם אשר עשיתי למצרים, אתם נצבים היום, אתם עדי נאם ה', וא"ל דבכל יום ויום עושה הקב"ה עמנו נסים ונפלאות ככשה אחת בין ע' זאבים, וקשה מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף, וקוב"ה נותן לחם לכל שר, ורבים הצוררים והמקנאים כנגד עוסקים בתורה"ק, וזה נרמז אתם קחו לכם תבן רומז על הפרנסה, י"ל דתבן פירושו לשון הבנה, שנבין מה שהקב"ה עושה עמנו בצאת מצרים, וגם היום אנחנו נצבים, ולכן ואתם עדי שהקב"ה שומר אותנו ומשגיח עלינו לטובה.

(פני מבי)

תבן אין נתן לעבדך ולבנים אומרים לנו עשו, תבן הוא לשון תבונה ודעת, ולבנים הוא תשובה, ע"ד שאר"ל בפסוק כל עת יהיו

בגדיך לבנים, וזה שאמר הכתוב, תבן הוא תבונה אין נתן לעבדך, ולבנים שהוא תשובה אומרים לנו עשו, בתמימה מאין ימצא לנו פתח התשובה אם אין בנו דעת, והש"ת יתנו דעת, ונזכה לתשובה שליומה למען לא ניעול בכיסופא לעלמא דאתי אכ"ר.

(שמע שלמה)

תבן אין נתן לעבדך ולבנים אומרים לנו עשו, תבן הוא מלשון תבונה, ותבן נוסריקון ב"ה תתהלל נפשי, והיה צעקת בני ישראל, תבן אין נתן לעבדך, לא נתן לנו התבונה להבין איך להיות ב"ה תתהלל נפשינו, ולבנים אומרים לנו עשו, היינו זזת ידרשו מאתנו ליבון עוונות.

(בארית המים)

המדות טובות שבאדם, והיו ותפתח ותראה ש"ע"י שהסתכלה בפני הצדיק ותאמר אמירה היא לשון רכה, מילדי העבדים זה, שמיד נתמלאה רחמים. (וזה"ק מדר"ש מב' עלא ז"ע)

☆

ויאנחו בני ישראל מן העבודה וכו', כי כאשר האדם בצרה ר"ל, וצריך לעוק אל הקב"ה להושיעו מצרתו, העיקר הוא שלא ישים על לבו צרת עצמו, רק על מה שמבטלין אותו מעבודתו ית', ואז כל התפילות שלו יהיה להם עליה בשביל שמוצק צרת השכינה בתפילתו, וזהו פ' ויאנחו בני ישראל מן העבודה, היינו על מה שהמצרים היו מכטלים אותם מעבודת הש"ת, ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה, היינו שהיה עליה לכל התפלות שהתפללו ונשלח להם ה"שועה מחת שצרפ' ג"כ מה שהמצרים מכטלים אותם מעבודת ית"ש.

(ארחב ישראל)

אם האדם מרגיש חסרונו יש לו מדת מ"ה עונה

ותתצב אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו, נ"ל עפ"י דעת קניית מה חסרת, דעת חסרת מה קנית, שתיבת מה הוא ע"ד ונחנו מה, והפ"י אם האדם מרגיש וחושב בדעתו שקנה דעת, יבין שחסר מדת מ"ה ועונה, אכן אם מרגיש חסרונו זה ראייה שקנה מדת מ"ה, והיו ותתצב אחותו רומז לחכמה, אמור לחכמה אחותי את, והיינו אם האדם מבי"ט עצמו לדעת שהוא רחוק מהחכמה, אזי מה יעשה לו ישג מדת מ"ה ועונה, ועפ"י י"ל שניהם שיושבין ואין בניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים, כי עונה נקרא גם אין, שאין מרגיש מעלת עצמו, וזהו שנים שיושבין ואין בניהם, בבחינת אין בניהם שאין אחד מתנשא על חבירו, דברי תורה זה בעצמו עולה כלמוד תורה, אבל הרי וזה, שמרגיש כל אחד מדת עצמו בבחינת זה, הוא מושב לצים.

(אהל תורה)

☆

ומשה היה רועה וכו' ויבוא וכו', פי' התורה"ק בא לנו להראות צדקות משה רבינו ע"ה, דאף שהיה ראוי לנבואה אעפ"כ היה רועה צאן.

☆

ראה ראיתי את עני עמי במצרים וכו', יל"פ דהיה הנשמה מושקעת בטומאת מצרים, ע"כ נקראת מצרים מצר הקדושה ראש הטומאה, אמנם ישראל להיותם אז בשפל המדרגה לא צעקו רק מפני נוגשיו גופם ולא אכפת להו בגלות נשמה, ומ"מ הקב"ה דנס לזכות כי אין אדם נתפס על צערו, וזהו ראה ראיתי עני עמי במצרים פי' כמה שהם בבחינת עמי"י שהוא הקדושה שבקרבם הוא בעוני טומאת מצרים, וגם

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, ידוע גלות מצרים הוא גלות הכולל כל הגלות, ע"כ הגם שמדבר הכתוב בגלות מצרים, עכ"ז מרמז על כל הגלות, ומצרים פירושו לפי"ז לשון מיצר וצער, והנה הגאולה מכל הגלות שהוא ע"י תורה ותשובה, והנה תשובה ויכל כל אדם עשות משא"כ תורה מי שאיננו יכול לעסוק בתורה והבטיח לדוד שיהיה ספרו תהלים חשוב כעוסקים בנגנים ואהלות, וזה שנרמז בס"ת בפסוק, תהלים, ותשובה. (אנא דכלה)

☆

למען ענותו בסבלות, ברש"י בסבלותם של מצרים, קאי על היצ"ר שיש ב' מינים, אחד מה שמסית ח"ו לעשות נגד השם כ"ה שלא להתפלל ושלל ללמוד ושיילך אחר תאות לבו ח"ו, והב' שילמוד ושיתפלל ויעשה מינופים בגבוהות הלב ח"ו, זה קשה מהראשון, שבראשון בנקל לשוב בתשובה, ועל הב' קשה, וזה פירש"י למען ענותו בסבלותם של מצרים, וזה עינוי הגוף שמענה ומסגף עצמו הם ושלום, וזה היה גלות מצרים.

(תורת חיים)

☆

ויבן ערי מסכנות לפרעה, נ"ל ע"ד המוסר דלשון מסכנת הוא לשון הנאה, וזהו הפ"י כאן מי שהוא בעל הנאות אינו הוא בונה ערים לפרעה, דהיינו להקליפה שנקרא פרעה אבל מי שמסגף עצמו ומענה עצמו מהנאות יתרות אינו יכול לבא למדרגה גדולה, וזהו וכאשר יענו אותו, רצה לומר כנ"ל שמענה עצמו, כן ירבה וכן יפרוץ בקדושה ובכל העולמות, וקל להבין.

(נועם אלימלך)

☆

ותתצב אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו, הנה הגאון אלקי יהודי מפרשישחא וצוקללה"ה, דיבר בקדשו ותתצב אחותו היינו התורה שנקראת אחות על דרך הכתוב אמור לחכמה אחותי את, אם הוא ניצבת מרחוק לדיעה היינו הת"ח שנקרא דעה, העצה מה יעשה לו, שישפיל עצמו בחי' מה, וזה עצה להשיג התורה.

(ישמעאל ישראל)

☆

ותפתח ותראהו את חילד וכו', אעפ"כ שאביה היה רוצה, בתו היתה רחמנות, ונ"ל דכשפתחה את התיבה וראתה את משה רבינו הושפע ע"י ההסתכלות, ועלתה בו רחמנות כי כשמתכלים בצדיק מתעוררים

Cong. Yetev Lev
D'Satmar

קהל יטב לב
ד'סאטמאר

163 Rodney Street • Brooklyn NY 11211 • Tel. (718) 302-6720 • Fax: (718) 486-2473

בס"ד

מודעה חשובה!

הגנו בזה להודיע לכל אנ"ש שיחיו, שבמשך הימים אשר

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

שוהה בעיר הנופש פאלם ספרינגס

אפשר להתקשר ע"י הטעל.

917-378-3387

מרן רבינו שליט"א ישהה בפאלם ספרינגס עד יום א' פ' בשלח
הבעל"ט

הנהלת הקהלה

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדרים

לבטל מהם את השבת, עפ"מ"ש ר"ש נתחכם למושיעין של ישראל ר"ל על כי ישועתו להצילם מידם ע"ש העתיד ועבודה ע"ש העתיד לא מצינו אלא של שבת, לזה רצו למנוע מקור ישועתם מה שהוא מדה כנגד מדה, ויובן גם דברי המדרש על הכתוב שלח ביד ר"ע שגם זה סובב והולך על מה שאנו דנין ע"ש העתיד וזה נמשך מעבודת יום השבת כאמור, וכבר נודע כי כאשר מגידי החכמים מלמטה כך מסכימים בשמים על ידיהם וכמו שדרשו ר"ל ע"ה"כ לאל גומר עלי, א"כ אך ע"ר עקיבא נמשך מדה זו לדון ע"ש העתיד.

(דברי יואל מכת"ק דף קכה)

פרעה לא רצה שישאל יתאספו בשבת קודש

לא תאספו לתת תבן. בשם הרב הקדוש ר' דוד מלעלוב ז"ל לפי פשוט המאמר היה ראוי לומר לא תסיפון בוי"א. אך התורה הקדושה באה לרמוז לנו כי ידוע שפרעה הניח להם יום אחד חירות משיעבוד העבודה רק משה רבינו ע"ה בחר להם יום השבת למנוחה. והיה דרכם ביום ההוא להתאסף ביחד למשה וזקני ישראל לשמוע תוכחות חיים ולהאמין באחדותו ומציאותו יתברך. ולאשר פרעה לגדול רשתו אשר מחפצו לסורם למשמעתם ולעבוד את גלולי מצרים. ואחרי ראותו כי לא עלתה בידו. ראה והבין שמחמת שהם נאספים יחד יסיפו דעת ביראת אלהים ועל ידי זה נכנע כח הסיטרא אחרא בקרבם. לזה אמר לבל יתאספו עוד לתת תבן דעת ותבונה להם כנ"ל.

(רמיתם צופים סימן א')

שבת היא התחלת התעוררות הגאולה

עתה תראה אשר אעשה לפרעה. במד" (פ"ה ט"ז) ואין אתה רואה במלחמת ל"א מלכים. ואינו מובן מה זה תירוצו על שאלתו. ונראה דהנה בזה"ק (פ' בשלח) ואתם תחרישון לא תתעורר מלה בעתיקא תליא מילתא. והפירוש בזה שמעתי מכל"ק אאמ"ר זצוקלה"ה שמחמת שבא ממקום גבוה שאינה מגיעה שמה שום התעוררות התחתונים, עתה"ק. והנה משה רבינו ע"ה בחר לישראל לנוח ביום השבת כמבואר במד"ר (פ' א' א') ופרעה אמר תכבד העבודה וגו' ואיננו במד"ר (פ' א') שאמר אל היו נפשיין ביום השבת ונראה שזה שהיו שובתין ביום השבת היתה התחלת התעוררות לגאולה, דשבת הוא רוא דאחד. והרבי ר"ד ז"ל מלעלוב אמר לא תאספון באלף יתירה שלא יתאספו. והוא מענין אחד, דכמו ששבת היא התחלת הגאולה רוא דאחד כמו כן ההתאספות היא ג"כ התחלת הגאולה, וכמ"ש בב"ר (פ' צ"ח) ויאמר האספו וגו' נעשו בני ישראל אגודה אחת התקינו עצמן לגאולה. ואח"כ שה' הרצון העליון שתבוא הגאולה בלי התעוררות התחתונים לכך נגזר עליהם ליקח מהם את השבת ואת ההתאספות למנוע מהם התעוררותם. ויש לומר טעם במה שה' הרצון שתהי' הגאולה דוקא מצרים העליון בלי התעוררות התחתונים, דמחמת שגאולת ישראל היא מקור ושורש לכל הגאולות כמבואר כ"ז במדרשים, ואם גאולת מצרים היתה ע"י התעוררות היתה א"כ הגאולה מהגליות שאח"כ שמסתעפת מגאולת מצרים צריכה ג"כ דוקא להתעוררות התחתונים. ואם ח"ו ישראל לא היו ראויים לעורר הגאולה לא היו נגאלין, לכן הי' הרצון דוקא בלי התעוררות ואין שיהי' ישראל היו נגאלין. והנה מבואר במדרשים דאם הי' משה רבינו ע"ה נכנס לא"י לא היו שוב שום גליות. וא"כ זה שהשיבו הקב"ה למשה רבינו ע"ה עתה תראה וכו' וא"כ כשלא תכנס לא"י שוב יהיו גליות, וא"כ ההכרח להרע להם כדי שלא תהי' להם שוב התעוררות בזה ולמען יוכלו להגאל אח"כ בשאר גליות וכנ"ל.

(שם משמאל)

בשבת יורדין נשמות מלמעלה להאיר לנפשות בני

ואלה נשמות בני' הבאים כו'. לשון הוה. כי אלה נשמות בני' לעולם הולכין עם בני' בגלות וכמדומה שכן שמעתי מפי מו"ז ז"ל. וזה נראה פ' איש וביתו באו. כי ביתו הוא כל הנמשכים אחריו כמ"ש בזה"ק מזה ע"ש. והענין כי האבות והשבטים הם הכנה לכל הדורות. ויש נשמות שנמשכין בפרטות אחר האבות והשבטים לפי ערך הדורות. והאבות והנמשכין מהם הם ביחודי הדור. והשבטים הם לכל בני' ועליהם נא' ומצדיקי הרבים ככוכבים. לכן נמשלו כאן לכוכבים. כי כח הכוכבים להאיר בלילה בתוך החשיכה. והמשכילים יזהירו הוא ליחודי סגולה. ומצדיקי הרבים לכלל ישראל. לכן כ' הבאים איש וביתו. וס"ת את יעקב איש הוא שבת כי בכל שבת יורדין נשמות מלמעלה להאיר לנפשות בני' בעוה"ז.

(שפת אמת)

ע"י השבת ישראל הם למעלה מן הטבע והמזל

הבה נתחכמה לו במדרש רצו לבטל השבת. והוא תמוה. והנ"ל בס"ד דהנה מודעת זאת אשר איש הישראלי צריך להאדמק באמונה שלימה שהכל היא בהשגחה פרטית ואם מאמין בכ"ז ממילא שאינו נופל אח"כ תחת הטבע ותחת המזל ולא ישלוט בו קורות העתים ותולדות הזמנים, וראי' לדבר שהשומר שבת קודש מחללו ויושב בטל ממלאכה ואינו חורש ואינו זורע שדותיו וא"כ לכאורה עפ"י הטבע יחסר לו פעולת היום שישב בטל ולא ישתכר ובאמת אדרבה השומר שבת מחללו נותנין לו נחלה בלי מצרים וכל ברכאי' דלעילא ותתא ביומא שבעיאה תליין, הרי חזינו שאם ישראל עם קדושו ית"ש שומרים שבת כמזוה עלי' יש ראי' לדבר שהם מאמינים בהשגחה פרטית וע"כ הם למעלה מן הטבע והמזל ולמעלה מן הזמן, והנה המצרים ראו וידעו זאת שע"י שמירת שבת בני' הם למעלה מן הטבע ולמעלה מן המזל וישועתם בדרך נסי וע"כ אין בכחם לשלוט עליהם לכן חשבו וחתכו לסכל אותם במעצת ודעות נפסדות לעשות אותם לחכמים שילכו איש איש כהישר והטוב בעיניו עפ"י חוקי הטבע וממילא יעברו אח"כ על שמירת שבת שנראה לפי שכל אנשי בדרך הטבע שיבא לידי פסידא אם יח' רצה בקיומו וע"כ אח"כ ממילא יהי' נתונים גם המה תחת הטבע ותחת המזל ואז יח' בכחם למשוך עליהם וז"ש הבה נתחכמה לו ר"ל שנעשה אותם לחכמים שיתנהגו עפ"י חכמתם בדרך הטבע, וז"ש המדרש רצו לבטל השבת כי השבת מורה שהם למעלה מן הטבע ולמעלה מן המזל כנ"ל.

(קדושת יום טוב)

בזכות השבת נושעים בישועה ע"ש העתיד

ויאמר בי' ש' שלח נא ביד תשלח. איתא במדרש ביד מי ביד ר' עקיבא והוא פלאיה. ואפ"ל עפ"י ד' הגמ' (ר"ה לא) גניא ר"י אומר משום ר"ע בראשון מה היו אומרים לה' הארץ ומלואה וכו' בשבועי היו אומרים מזמור שיר ליום השבת ליום שכולו שבת, וכו' מה ראה ר"ע לחלק בין הפרקים ופירש"י שכל ששת ימים נאמרין הפרקים הללו ע"ש שעבר ושל יום שבת ע"ש להבא. והנה גאולת מצרים הי' ע"ש העתיד כמבואר במד"ר וברש"י על הכ' וכי אוציא את בני' ממצרים שבשביל התורה שהם עתידים לקבל הם נגאלים. וידוע דמדותיו של הקב"ה הם מדה כנגד מדה ובמדה שאדם מודד מודדין לו, הרי דבאותו ענין שצריכים להשפעת ישועה, צריך לעבוד השי"ת באותו מדה להמשיך הישועה מדה כנגד מדה וא"כ במצרים שהי' צריכים לישיעתו ית"ש ע"ש העתיד היו צריכים לעבוד השי"ת ע"ש העתיד, וכבר נתבאר דר"ע ס"ל דשבת הוא ע"ש העתיד ולא מצינו עבודה ע"ש העתיד אלא בשבת, ובזה מובן דברי המדרש ג"כ על הכתוב הבה נתחכמה לו שרצו

במיד

על אחינו אשר ראינו צרת נפשו

מגבית השנתי תשע"א לפ"ק

לשובת מוסדות יטב לב בארה"ק

לעמוד לימין המוסד במצבם הכי קשה מאז הווסדה

די מלמדים זענען ארימע אידן
און באקומען א חודש'ליכער
געהאלט. מ'זאל זיך
פארשטעלן יעדער איינער,
ס'זאל נישט פארקומען
מ'זאל אים שולדיג זיין פינף
חדשים געהאלט. ס'איז חודש
טבת און מ'האלט נאך ביי
חודש אב.

(מדברי מרן רבינו הגה"ק שליט"א, עצרת
רבתי ואסיפת חירום ליל שישי העקל"ט)

דערהערט דעם קול ה' בנח

שליסט אייך אן מיט סכומים עצומים
באופן יוצא מן הכלל

דבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

רשאי להחמיר על עצמו ולמסור את נפשו ככל מצוות התורה, חוץ משלש עבירות החמורות הדיון בהם יעבור ואל יהרג, כי הרמב"ם סובר דאינו רשאי ומתחייב בנפשו, ורבינו ירוחם וסויעתו סוברים דרשאי להחמיר על עצמו, אמנם מבואר בש"ך (סק"ב) דאם הוא אדם גדול וחסיד וירא שמים, כולי עלמא מודים דרשאי למסור עצמו על קדוש חי אפילו על מצוה קלה. (ועין ביטח משה פ' תשא משי"ב בטעם הדבר). ולפי זה יש לומר דאע"פ דבן נח אינו מצווה על קדושת ה', ואינו רשאי להחמיר על עצמו, אם הוא בגדר צדיק וחסיד מפורסם, מותר לו למסור נפשו על שלש עבירות החמורות.

וכזה יתבאר הכתוב ותיראן המילדות את האלקים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיון את הילדים, והיה להם בזה מסירות נפש, ולזה דרש המדרש מכאן שנשים צדקניות הן, ועל כן אע"פ שהיה להם דין בן נח היו מותרים למסור נפשם שלא לעבור על שפיכות דמים, כיון שצדקניות הן, אולם מאן יימר דצדקניות היו משום שמסרו נפשם, שמא היה להם דין ישראל, ולכן מסרו נפשם דישאל מן הדיון בעי למסור נפש על שפיכות דמים, לזה אמר וכן הוא אומר וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי, ולכאורה איך נשא דודתו, משום דמבואר בגמרא (פנהדרק נח) שעמרם נשא דודתו מן האב ולא מן האם, ודבר זה מותר לכן נח, אם כן מהא דלוקח עמרם דודתו מוכח דהיה להם דין בן נח, והיו פטורים ממסי"ג, וכיון שמסרו נפשם על כרחך דצדקניות היו.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

לאברהם כה יהיה זרעך וזכו ישראל למתן תורה שנאמר כה תאמר לבית יעקב, ובכן יובן המדרש ויפן כה וכה הביט בכה יהיה זרעך שמשם זכו ישראל למתן תורה ולכן יש להם דין ישראל אף במצרים ע"ש העתיד, על כן ויך את המצרי. (דברי יואל)

☆

ותיראן המילדות את האלקים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיון את הילדים, איתא במדרש (חובא בספר נפש יהונתן) מכאן שנשים צדקניות הן, וכן הוא אומר וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי, מתוך שצדקניות היו חוזרים לבעליהם, ותמזה השייכות להדדי.

ונראה בהקדם מה שכתב בפרשת דרכים (דרוש שני) דלפי שיטת הרמב"ם (הל' מלכים פ"י ה"ב) דבני נח אינן מצווין על קדוש השם, ואם אנסחיהו לעבור על אחת ממצותיו מותר לו לעבור, אם כן לכאורה יוקשה מי התיר ליוסף שישכן עצמו בנסיון אשת פוטיפר, הרי אדונתו היתה משפמת אותו שאם לא ישמע אליה שתעליל עליו ויהרגנו וכדאיתא במדרש (חובא בפ"ת פפ"ו ס"ה וס"ה),

והלא בן נח אינו מצווה על קדושת ה', וליכא למימר שרצה להחמיר על עצמו שהרי כתב הרמב"ם (הל' יסודות פ"ה ה"ד) שכל מי שנאמר בו יעבור ואל יהרג ונהרג ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו. ועל כרחך שהיה להם דין ישראל, ושפיר וינס ויצא החוצה וסיכן בעצמו כדון ישראל שהוא מוזהר בגילוי עריות שיהרג ואל יעבור, עכ"ד.

אכן י"ל בהקדם מה דמצינו בשולחן ערוך (יורה דעה סימן קנ"ו) מחלוקת הרמב"ם ורבינו ירוחם אם אדם

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו. ויבואר ע"פ הידוע שדבר חשוב דרכו למנות ודבר שבמנין יש לו מספר בפני עצמו, משא"כ דבר שאינו חשוב כל כך למנותו כי אם דרכו במדה ובמשקל אין לו מספר כי אם על ידי הצטרפות וריבוי, וכן איש הישראלי העושה רצונו של מקום אז יש לו חשיבות גדול ויש לו מספר בפני עצמו, משא"כ זה שאינו עושה רצונו של מקום שאין לו חשיבות אין לו מספר בפני עצמו, כי אם ברוב עם שיש לכל אחד ואחד מדה טובה ואז יש לכולם ביחד מספר ע"כ, וז"ש ואלה שמות בני ישראל, היינו בעת שיהיו בבחי' ישראל שהוא מדריגה גבוהה, ואז קאמר ואלה שמות של כל חד וחד כי יהי להם שם ומספר בפ"ע, אכן הבאים מצרימה, ירצה שבעת שהיו במצרים שנפלו קצת ממדרגתם כידוע אז את יעקב יכונה למדריגה קטנה, ואז רק איש וביתו באו שלא הגיעו לרבת המעלה שהיה לכ"א שם ומספר בפ"ע.

☆

ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי. ובמדרש ויפן כה וכה הביט בכה יהיה זרעך, וי"ל דהנה הטעם שהרג משה את המצרי הוא כמבואר בגמ' דעכו"ם שהכה את ישראל חייב מיתה, אולם למ"ד דישאל קודם מתן תורה היה להם דין בן נח קשה למה דן אותו למיתה הא נכרי שהכה נכרי פטור, וצ"ל שמרעיה דן על שם סופו שעתידין בניי לקבל התורה והי"ל כדון עכו"ם שהכה את ישראל וחייב מיתה, והנה איתא במדרש כשאמר הקב"ה

מצה בעקעריי דקהל יטב לב ד'סאטמאר

ע"פ הוראות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - תחת השגחת הגה"צ אב"ד שליט"א

322 RUTLEDGE ST - BROOKLYN, NY 11211 - T/ 718.522.2622 - F/ 718.522.2722

בעו"ה

וויכטיגע מעלדונג

בשבת והודאה להשי"ת ווילן מיר מעלדן פאר אלע אנ"ש שיחי', אז מיר האבן שוין בעו"ה אנגעהויבן צו באקן מצות שמירה ומהודרים ביותר אויפ'ן קומענדיגן חג המצות הבעל"ט, לויט אלע חומרות והידורים וועלכע זענען איינגעפירט געווארן דורך כ"ק מרנן רבותיה"ק זיע"א ויבלחט"א כ"ק מרנן רבינו עט"ר שליט"א.

כדי בעו"ה צופירדן צו שטעלן אלע אנשי שלומינו שיחיו עצהו"ט, ווילן מיר מעלדן דאס פאלגענדע בנוגע באשטעלן מצות אויפ'ן קומענדיגן יו"ט פסח הבעל"ט.

אפוינטמענט'ס

די אלע וואס פירן זיך ארויסצומענען אן אפוינטמענט און ווילן זיין אנוועזנד אין די בעקעריי בשעת'ן באקן, דארפן דאס טאן תיכף ומיד כדי זיכער צו זיין מיט אן אפוינטמענט, די וועלכע האבן ארויסגענומען אפוינטמענט'ס אין די פארגאנגענע יארן ווערן געבעטן דאס ווידער צו באשטעטיגען אין די בעקעריי, כדי אנצוהאלטן זייער דאטום. לטובת הציבור ווילן מיר זיך צו האלטן צום סדר פון כל הקודם זכה, און מיר וועלן נישט אוועקלייגן קיין אפוינטמענט'ס פאר קיינעם בלי שום יוצא מן הכלל.

קויפ ווייז

אנגעהויבן פון ר"ח אדר א' הבעל"ט וועט אי"ה זיין צו באקומען אין די בעקעריי מהודר דיגע ווייזן שמירה משעת קצירה, געשניטן געווארן אין אריאנע דורך די הגדלה פון די מצה בעקעריי.

חבורות / שיטת הרא"ש

ווי יעדעס יאר איז דא א מעגליכקייט ארויסצודינגען די בעקעריי פאר חבורות, די וואס ווילן ארויסדינגען די בעקעריי פאר א חבורה, דארפן זיך מעלדן תיכף ומיד כדי מען זאל דאס קענען מסדר זיין עצהו"ט. א ספעציעלע בקשה פאר די וועלכע ווילן ספעל"ט מצות, אדער מצות עפ"י שיטת הרא"ש, זיך צו מעלדן אין די בעקעריי ווי נאר מעגליך, כדי מיר זאלן קענען יעדן צופירדן שטעלן לויט'ן פארלאנג.

קהילות הקודש / ארגעניזאציע'ס

פארשטייער פון קהילות הקודש און חשובע ארגעניזאציע'ס די בכל אתר ואתר, וועלכע ווילן ביי אונז באשטעלן גרעסערע קוואנטומען מצות מהודרים פאר זייערע מעמבערס, איינגעשטעלטע וכדו, זאלן אריבער קומען פערזענדליך אדער אריינרופן אין די בעקעריי און דאס מסדר זיין בעד מועד, מיר האפן בעו"ה יעדן צופירדן צושטעלן עצהו"ט.

מוסדות התורה

היות ס'איז דא א גרויסע נאכפראגע פון פארשידענע מוסדות התורה צו ברענגן די קליינע קינדער אין די איצטיגע וואכן ווען מ'ליינט די פרשיות פון יציאת מצרים צו באזוכן די בעקעריי און באטראכטן די ארבייט און והירות פון מצות באקן, איז וויכטיג שוין אריינצורופן אין די בעקעריי, כדי מיר זאלן קענען מסדר זיין און זיך אפגעבן מיט יעדן מוסד באזונדער צו יעדנ'ס צופירדיגהייט.

פאר סיי וועלכע אנפראגעס קענט איר זיך פארבינדן אין די בעקעריי מיט'ן מנהל, הרח"ח בנש"ק

מוה"ר אלי' הערשקאוויטש הי"ו - 718.522.2622

וועלכער שטייט על המשמר אין די בעקעריי מידי יום ביומו, און וועט בעו"ה יעדן צופירדן שטעלן עצהו"ט.

די קאמיטע

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

ואלה שמות בני ישראל

פע"א בא חסיד אחד להרה"ק בעל "תפארת שלמה" ומסר לו פתקא כנהוג, אח"כ אמר להרה"ק: בהיותי בדרך פגשתי באיש אחד וביקש ממנו שאזכיר לפני הרה"ק חולה אחד הזקוק לרחמים, ואמר לי את שם החולה ושם אמו, אבל מחמת טרדוטי שכחתי את השמות, שתק הרב כמה רגעים, ואחרי כן אמר להאיש: אולי כך הוא שם החולה, נענה החסיד בהתפעלות ואמר: כן רבינו, כן, חזר הרב ושאל: ואולי שם אמו של החולה כך הוא, כן - נזכר החסיד, והשיב מתוך התפעלות עצומה - וודאי כן, וכל העם העומדים בשעת מעשה, השתוממו מאוד לראות את רוח הקודש של בעל "תפארת שלמה", כשראה הרה"ק את תמהונם, נענה ואמר להם: היודעים אתם מנין אני יודע את שם החולה ושם אמו, יש לנו חומש המתחיל ב"ואלה שמות בני ישראל" ושם נמצאים כל השמות של בני ישראל, ומצאתי שם גם את השמות של החולה ואמו.

(שיחות קודש)

זה שמי לעולם זה זכרי לדור ודור

חסיד אחד מתלמידי הבעל התניא זצוק"ל, הלך בדרך לליונא לבקר בהיכלו של רבו הק', ובעברו דרך ווילנא ביום חמישי בשבת לפנות ערב, החליט לשבות שם, וה' שם גביר אחד שה' מהדר תמיד שיהיו עניים בני ביתו, ואורחים יהיו סמוכים על שולחנו, וכשראה אותו חסיד הפציר בו שילך ויסור לביתו לשבות את השבת אצלו.

בסעודת ליל שב"ק הרבה הגביר לדבר עם האורח בדברי תורה, וראה שהאורח הוא אדם גדול בר אוריין, ונהנה מאוד על שהזמין לו השי"ת אורח חשוב כזה, קודם ברכת המזון התאנח פתאום הגביר אנחה עמוקה מבלי דבר דבר, נתפלא האורח על זה אך לא שאל מאומה, למחרת נשנה הדבר בסעודת הצהריים קודם ברהמ"ז נאנח הגביר אנחה אולמת, וכן נשנה הדבר גם בסעודה שלישית, וגם בסעודה מלוה דמלכה, לא יכול האורח להתאפק עוד, ובמוצאי שבת שאל את הגביר לסיבת אנחתו, וסיפר לו הגביר שיש לו צרה גדולה, שהעלילו איזה עלילה עליו ועל שותפו, והדבר הובא לבית המשפט ודנו את שנינו לשלש שנים גלות בסיביר, ועכשיו עומד הענין להתברר בפעטערבורג, וה' יודע מה יה' התוצאות שם, ומפני זה רבו אנחותי ולבי דוי, אמר לו האורח עצתי אמונה אליך שתסע לליונא לבקש מהבעל התניא עצה וברכה, ובודאי תוושע שם מצרתך, אמר לו הגביר, הן ידעת שבעירנו ווילנא יצאו בחרב ובחנית נגד ה"כת" (החסידיים), ולכן אני צריך להימלך בדבר זה עם שותפי.

שלח הגביר אחרי השותף, וסיפר לו את כל דברי האורח, מתחילה לא רצה השותף לשמוע מזה, באמרו שלא רק שלא נוושע שם, אלא שעוד ניפול בצרה חדשה כשיודע בעיר שנמשכנו אחרי ה"כת" וירדפו אותנו עד חרמה, אמנם לבסוף

נמנו וגמרו שממילא אין להם מה להפסיד והסכימו בתנאי שלא יספרו הדבר. משבאו לליונא נכנסו אל הקודש פנימה וסיפרו לו את כל צרתם אמר להם הבעל התניא: הלא יהודים תלמיד חכמים אתם הגידו נא לי פירוש של דברי הגמ' מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקייעא, במה הן דומות זה לזה, שתקו השותפים ולא השיבו דבר מפני הכבוד, והמשיך הצדיק אני אגיד לכם הפירוש, דהנה בגמ' אי' עה"פ זה שמי לעולם זה זכרי לדור ודור, לא כשאני נכתב אני נקרא, נכתב אני בשם י"ה, ונקרא בשם אדנ"י, הרי שהקב"ה אינו נקרא בשם העצם, וגם במלכותא דארעא כך הוא, שיש לו לקיסר שמו הפרטי, אבל אין קוראים לו בשמו רק בשם "קיסר", ופטרם הבעל התניא לשלום, מבלי לומר להם שום דבר בענינם.

יצאו השותפים מחדרו של הצדיק בפחי נפש, והתחרטו בלבם על אשר שמעו לעצתו של אותו חסיד, עברו חדשים אחדים והגיע זמן המשפט להתברר בפעטערבורג, והלכו לעורכי דינים שונים, והדברי יגעים וכמעט שאין תקוה, ואחד יעץ להם שינסו ליפול לרגלי שר המשפטים ולבקש רחמים ממנו אולי ירחם עליהם, חקרו ודרשו ומצאו ששר המשפטים הולך כל יום לטייל בגן מסוים, הלכו לשומר הגן ושיחדו אותו במתנה יפה על מנת שיכניסם לתוך הגן. ובאותו יום שהשומר הכניסם לגן חלה שר המשפטים ולא יצא כל לטייל ורק שר ההשכלה בא לתוך הגן, השומר הלך ליד השר כדי לשמשו ורמז להם מרחוק באות של שלילה, כלומר שלא זה הוא שר המשפטים, והיהודים טעו בכוונתו וסברו שהוא רומז שיגשו אליו בבקשתם, הלכו היהודים ונפלו לרגלי השר וביקשו שיושיעם, השיב להם השר דבר זה שייך לשר המשפטים, ואני הוא שר ההשכלה ואין בידי להושיע אתכם, הלכו היהודים בפחי נפש מגן.

כעבור רגעים אחדים רץ השומר בבהלה אחריהם, ואמר להם שהשר מבקש שיחזרו אליו, כשהגיעו אמר להם השר: רואה אני עליכם שיהודים מלומדים אתם, והנה הקיסר שאל אותי בימים אלו שאלה אחת, והי' אם תדעו להשיב על שאלה זו, אז אציע את התשובה בשמכם לפני הקיסר, וגם אבקש מאתו שיצוה לבטל את משפטכם ב"סענאט", וזהו השאלה, בתלמוד שלכם יש מאמר "מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקייעא" ונתקשה הקיסר להבין במה דומות הן זו לזו, ושאל אותי שאלה זו, וגם אני איני יודע להשיב. אורו עיניהם של השותפים וזכרו בדברי הצדיק הבעל התניא אשר ברוח קדשו צפה זאת מראש, והכין להם תשובה על זה, והשיבו לפני השר אותו התשובה, וישר הדבר בעיניו והבטיח להם שישתדל לפני הקיסר שיצוה לבטל משפטם, וכך היה שהשר סיפר לפני הקיסר את כל העובדא שהיה לו בתוך הגן, והתשובה ששמע מהם, ומצאה חן גם בעיני הקיסר וצוה לבטל את המשפט, חזרו השותפים לליונא והתקשרו בכל עוז להבעל התניא זצוק"ל.

(לשון חסידיים)

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק, ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על שחרת הקודש

פרשת שמות

מז"ה שלמה אלעזר בערקאוויטש הי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מז"ה אברהם וואלף קויפמאן הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מז"ה יחזקאל פריעדמאן הי"ו

המלמדים: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

והר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

מז"ה יעקב לאנדא הי"ו

המלמד: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א

מז"ה בעריש מויזקאף הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מז"ה יחיאל מעכיל גלאנץ הי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

מז"ה יואל שווארטץ הי"ו

המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

מז"ה יואל משה ציק הי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מז"ה בנציון אלי זאלדאן הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מז"ה שבתי בראך הי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

מז"ה יואל פעקעטש הי"ו

המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א

מז"ה חיים ברוך ריין הי"ו

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מז"ה נחום שמשון שווארטץ הי"ו

המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

מז"ה אליעזר קליין הי"ו

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מז"ה נתן דוב שווארטץ הי"ו

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מז"ה מרדכי פיערשטיין הי"ו

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מז"ה יואל פאלאטשעק הי"ו

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מז"ה יואל בערקאוויטש הי"ו

ומז"ה יעקב אלי טורענהיים הי"ו

המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה חיוס, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

מאמרים נחמדים, ע"ד הרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

"ותרא אותו כי טוב הוא" איתא במד"ר (שמות א' כ) אחרים אומרים שנולד כשהוא מהול ורבנן אמרו בשעה שנולד משה נתמלא כל הבית כולו אורה, והנה ידוע שמשו רבינו נולד בשבת ולדברי אחרים שנולד מהול אי אפשר למול אותו ביום השמיני שמי שנולד מהול אין מילתו דוחה שבת, לכן אמר המדרש הנ"ל "ותרא אותו כי טוב - ראו אבותיו תארו כמלאך אלקים" כמ"ד שהבית נתמלא אורה ולא כמ"ד שנולד מהול לכן "מלו אותו ביום השמיני". (מדרש יהונתן)

☆☆☆

ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי. ו"ל עפ"י שכתבו המפר' הטעם שהוציא הקב"ה את ישראל קודם הזמן משום שראה ששקעו בני"מ במ"ט שערי טומאה וחשש הקב"ה שלא יפלו ח"י בשער הנזן כי שמות השבטים הם מ"ט אותיות וכל אות משמות השבטים היה מגין על שער אחד אבל השער הנזן לא היה מי שיגן עליו לכן הקדים הגאולה, וז"ש ויפן כה וכה שני פעמים כ"ה בגימטריא נ' היינו שער הנזן "וירא כי אין איש" שיגן על שער הנזן "ויך את המצרי" השר של מצרים וע"י זה יתקבל תפלתם ויצאו ממצרים. (לחם עוני)

☆☆☆

הלחרגני אתה אומר כאשר הרגת את המצרי. ופי' רש"י מכאן אנו למדים שהרגו בשם המפורש, איתא בספרים שיכולים להרוג ע"י אמירת שם המפורש בכדי להרוג ישראל צריך להוציא את כל ד' האותיות של שם המפורש אבל בכדי להרוג גוי די שיאמר רק חצי השם המפורש היינו י"ה ולפי זה בכדי להרוג את המכה היה משה צריך לומר את כל השם המפורש אבל משה הרי היה כבד פה ולא היה יכול להוציא בשפתיו אותיות ב'מ'ף ולכן לא היה יכול לומר את כל השם המפורש היינו החצי שהם ו"ה, וזה שאמר "הלחרגני אתה אומר" אתה רוצה להרוג אותי ע"י אמירת שם המפורש "כאשר הרגת את המצרי" כמו שהרגת את המצרי בשם המפורש זה אתה יכול רק את המצרי אבל בכדי להרוג אותי אתה צריך לומר את כל השם וזה אין אתה יכול. (פנינים יקרים)

☆☆☆

וימת מלך מצרים. איתא במד"ר (שמות א' ל"ה) וימת מלך מצרים שנצטרע, וקשה מנין לו להוציא הפסוק מידי פשוט, וי"ל דהנה אמרו חז"ל במדרש (וטא קהלת ח') מ"ב פעמים כתוב "המלך דוד" וכיוון שנאמר עליו מיתתו כתוב "ויקברו ימי דוד למות" מכאן שאין שלטון ביום המות, וכמו כן נאמר כך אצל המלך שלמה "וישכב שלמה עם אבותיו" וכן נאמר אצל רחבעם "וישכב רחבעם" וכאן שנוכר תואר מלכות "וימת מלך מצרים" מזה ראה שאין הכוונה למיתת ממש אלא שנצטרע, וכן דרשו חז"ל על הנאמר אצל המלך עזריהו (תנחומס צ"ז י"ט) "בשנת מות המלך עזריהו" הכוונה שנצטרע משום דכתיב שם תואר מלך. (הגרא מוילנא)

ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף במצרים. פי' רש"י והלא הוא ובניו היו בכלל שבעים ומה בא ללמדנו וכי לא היינו יודעים שהוא היה במצרים אלא להודיעך צדקתו של יוסף וכו'. וקשה היכן נרמז כאן שיוסף היה צדיק, וי"ל דהנה איתא (ויקרא ד') בעשו כתיב ביה שש נפשות וכתוב בו נפשות הרבה דכתיב (בראשית ל') ויקח עשו וכו' ואת כל נפשות ביתו, וביעקב שבעים נפש וכתוב ביה נפש אחת דכתיב (שמות א') ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש, אלא עשו שהוא עובד לאלהות הרבה כתיב ביה נפשות הרבה אבל יעקב שהוא עובד לאלוהי אחד כתיב בו נפש אחת, וז"ש הכתוב "ויהי כל נפש" נפש אחת בגלל שהיו צדיקים "ויוסף היה במצרים" אף שהיה מלך עמד בצדקו ושפיר קרינן ביה נפש.

☆☆☆

וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא ובני ישראל פרו וישרצו וירבו. האור החיים הק' הקשה איהו קשר יש בין מיתת האחים וכל הדור ובין ובני ישראל פרו. וי"ל ע"פ מה שהקשו המפרשים הלא גזירת גלות מצרים היה ארבע מאות שנה ולא היו במצרים רק דר"ו שנה, ואחד התירושים הוא שרבו העם השלים שאינו דומה מועטים העושים מלאכה למרובים עושים מלאכה ומה שהיו צריכים לעבוד בת' שנה עשו ברי" שנה, והנה ידוע שכל זמן שאחד מן השבטים היה חי לא התחיל השעבוד וא"כ ממילא לא היו צריכים לרבו העם שלא כדרך הטבע אבל אחד שמתו האחים וכל הדור והתחיל השעבוד היו צריכים לרבו העם בכדי שישלימו הזמן של ת' שנה, וז"ש "וימת יוסף וכל הדור ההוא" והתחיל השעבוד והיו צריכים לרבו העם לכן "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו במאד מאד" שלא כדרך הטבע. (אמרי יהודה)

☆☆☆

וישמו עליו שרי מסים. איתא בגמ' (סוטה י"א) וישימו עליו שרי מסים עליהם מיבעי ליה תנא דבי ר' אלעזר בר' שמעון מלמד שהביאו מלבן ותלו לו לפרעה בצוארו וכל אחד ואחד מישראל שאמר להם איסטגני אני (אין יכול לעשות מלאכה) אמרו לו כלום איסטגני אתה יותר מפרעה, ובה י"ל מדרש פליאה ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך חד אמר מגזירה שזה וחד אמר מקל וחומר, והוא תמוה, אך לפי דברי הגמרא שפיר יובן דלאנשים החשובים שהיו בבני ישראל אמרו כלום איסטגני אתה יותר מפרעה ועשו "גזירה שזה" כמו שפרעה נוטל חלק במלאכה כך גם אתה, ולחידושים שבהם אמרו ק"ז מה פרעה נוטל חלק בעבודה כש"כ אתה צריך לעבוד.

☆☆☆

ותרא אותו כי טוב הוא. איתא בפרקי דר' אליעזר (פ"ו) ראו אבותיו של משה את הנער תארו כמלאך אלקים ומלו אותו לשמונה ימים, והמדרש הזה אומר דרשנן, וי"ל דהנה על הפסוק

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין מקור ההיתר לחלב

וארר להצילו וכו' אל ארץ זבת חלב ודבש (שמות ג' ח')

שכתב הרמב"ם (נפ"ט מהל' מלכים ה"א) אחד האבר או הבשר הפורש מן הבהמה או מן החיה אסור לבני נח, עיי"ש. א"כ הדרא הקושיא לדוכתה דהוי להביא ראייה מאברהם כי גם הם נצטוו בזה, אבל אי נימא דהאיסור הוא מטעם דם שפיר מיושב קושיית התוס' דהרי בני נח לא נצטוו באיסור דם כדאמר' בבכורות (טז, א) וא"כ אין משם ראייה שחלב מותר לישראל דהרי לישראל יש איסור דם, ע"כ שפיר אייתי ילפותא מקראי דפרשתן.

☆

אמנם המהרי"ט אלגאזי כתב בסוף דבריו, דעל כרחק צ"ל דאין איסורו משום דם וכן מבאר מכמה דוכתי בש"ס, וא"כ צ"ע דברי התוס', ואולי צ"ל דהתוס' פליגי על הרמב"ם וסבירי דבני נח לא נצטוו על בשר מן החי, ולפי"ז דבריו מיושבים, ולא רחוק לומר כן כי המעיין בלחם משנה (טז) מקשה על דברי הרמב"ם דבן נח נצטוו רק על אבר מן החי ולא על בשר מן החי, והא פשיטא דחלב אינו בכלל אבר מן החי אלא בכלל בשר מן החי, עיי"ש ודוק.

שיטה חדשה באיסור חלב

מקודם שנצטט עוד תירוצים על קושיית התוס', המקום לציין שהחת"ס בתשו' (יו"ד סי' ע') תמה וכי עלה על הדעת דחלב יהיה אבר מן החי או בשר מן החי, אלא ההוי אמנא של הגמ' היא דהוי בכלל ציר ורוטב היוצא מן דבר אסור שהוא אסור, עיי"ש.

וכן כתב הגוב"י (מהדו"ט יו"ד סי' לו) שהחלב אינו לא אבר ולא בשר, ולכך אמרו בסוגיין דהוי כאבר מן החי ולא אבר מן החי ממש, ע"ש.

וב"כ הפמ"ג בשפתי דעת (סי' פ"א ס"ק י"ג) שפירש בכוונת הש"ך דקס"ד דגמ' דחלב הוא מטעם היוצא מן האסור ואין הכוונה לאבר מן החי כפשוטו, וכך נקטו הרבה אחרונים עי' בפלתי (סי' פ"א סק"א), ומנחת חינוך (סוף מל' מג"ב), חי' רבינו חיים הלוי (פ"ג מהלכ"א ה"א) ועוד.

בגמ' בבכורות (ו') מקשינן ולב בהמה טהורה מנלן דשרי (פי' דלמאורה י"אסר מטעם אבר מן החי או משום שהוא דם מדינא להלן), וילפינן לה מקרא דהכא דכתיב ביה וארר להצילו וגו' ולהעלותו וגו' מן הארץ ההיא אל ארץ זבת חלב ודבש, ואי הוי אסור לא הוי משתבח קרא במידי דלא חזיא, עיי"ש.

ובשיטה מקובצת (טז) הקשה אמאי לא ילפינן מזה שאברהם אבינו נתן להמלאכים חלב, דכתיב ויקח חמאה וחלב וגו', ובוודאי לא נתן להם לאכול דבר איסור דאברהם אבינו קיים כל התורה כולה.

ותירץ ואמר ר"י דהוי סבור שהם בני נח ולא נצטוו על כן, כי אין זה מו' מצוות בני נח שקבלו עליהם, ואף בירושלמי משמע דאכלו בשר וחלב, דקאמר שאמר הקב"ה להמלאכים כשבקשו שתנתן להם התורה, אין אתם ראויים לקבלה שתינוק מיד כשבא מבית הספר מביאין לו חלב ויאכל, ומביאין לו בשר ונוטל ידיו, אבל אתם אכלתם בשר וחלב כדכתיב ויקח חמאה וחלב, עכ"ל בשם תוס' חיצוניות.

☆

מבוכת האחרונים בדברי התוס'

ובדברי התוס' הנ"ל יש מבוכה גדולה (עיין במהרי"ט אלגאזי על נכורות פ"א אות ב' סי' ז', ובשי' למורה על נכורות (טז), ונקדים דיש שני סברות לבאר קושיית הגמ' וחלב מבהמה טהורה מנלן דשרי, דיש לומר שקושיית הגמ' שייאסר משום שחלב הוא בעצם בשר מן החי (דהא פשיטא דלא הוי אבר מן החי דלאר אינו נקרא מה שיש בו גידין ועצמות אבל חסידת בשר שפירש מן הבמה אסור מטעם בשר מן החי), או יש לומר דייאסר משום שהוא דם, דאיכא מ"ד (סס נכורות) דדם נעבר ונעשה חלב והיינו שהחלב הוא בעצם דם שנשנה מראיתו ומהותו.

והנה אי נימא שקושיית הגמ' שחלב ייאסר משום אבר ובשר מן החי, אין מקום לדברי התוס' הנ"ל, דהרי גם כן נח נצטוו באבר ובשר מן החי וכמו

ביאורו של הראשית בכורים

הראשית בכורים (על צמחים סס) מביא דברי התוס' הנ"ל, ומחדש מדעתא דנפשיה דצ"ל דהתוס' הבינו דהוי אמינא של הגמ' היה שחלב ייאסר מטעם יוצא מן החי שאסור, וע"כ תי' שמאברהם אבינו אין ראייה דיוצא מותר לבני נח.

ומבאר דיש חילוק בין ז' מצות של גר תושב לז' מצות של בני נח, דגר תושב מקבל אותן ז' מצות בתורת ישראל על כן מוזהר עליהן ועל הענפים היוצאין ממצות אלו, משא"כ בבני נח, כדאמר' בכריתות (ט). גר תושב אסור לעשות מלאכה בשבת כישראל וכן ביו"ט ובחוקה"מ, משא"כ בן נח ששבת חייב מיתה, וה"ה כאן דיוצא מן האסור הוי רק ענף של גוף האיסור של בשר מן החי וזה שייך רק בישראל ולא בבני נח.

ועפ"ז יובן שפיר לשון התוס' "דאינו מז' מצוות שקיבלו עליהם" ולכאורה מה הלשון שקבלו עליהם, אלא שבא ליישב דברינו דתקשי אי יוצא מן החי אסור אמאי לא נצטוו על זה, וע"ז מבאר דאינו בכלל המצוה שקבלו עליהם, וא"כ אין בן נח נאסר בזה, וא"כ מובן שפיר למה לא הביאו ראייה מאברהם.

תירוצו של האור חדש ועוד

בס' אור חדש (על קדושת צמחים אור י"ד) וכן בס' מנחת עני (מנעל יד דוד ח"ב ענף בן פקועה) מתרצין ק' התוס' דאין למילף מאברהם, דיש לומר שאברהם נתן להם חלב

מבת פקועה, ובחלב מבת פקועה ליכא איסור אבר מן החי כיון דהוי כשחוט. והכריחו דבריהם מהא דכתיב דאברהם נתן להם בשר וחלב, ולכאורה האיק נתן להם דבר האסור, וע"כ דהחלב היה מבת פקועה, וקי"ל דחלב מבת פקועה מותר לאכול עם בשר.

☆

והאור חדש מוסיף דאע"פ דבן פקועה הרי נאסר לבן נח, מ"מ כיון שאברהם קיים את התורה עד שלא ניתנה, א"כ הותר לו בת פקועה, ואע"פ דהרי סבר שהם בני נח וא"כ הרי עבר על לפני עיור דהרי להם לא הותרה, מ"מ לפי מה שחידש המהרש"ק (צמח' אמונת שמואל) בדבר שאין האדם בעצמו מוזהר ואינו אסור לו אז אינו עובר על לפני עיור רק אם זה אסור גם לו, וא"כ אברהם לא עבר בכלום, ודו"ק.

תירוצו של החשק שלמה

החשק שלמה בהגהותיו על השו"ע (יו"ד סי' נח) כתב ליישב קושית התוס' עפ"י"מ שכתב המלבי"ם (צמח' יורא) וכן כתב בחסד לאברהם (אולא מעין ה' נהר י"א) דאברהם ברא בהמה בספר יצירה, וזה פירוש ואת הבקר אשר "עשה", עיי"ש.

והנה ידוע שיטת הפוסקים דבהמה שנברא בספר יצירה אין עליו איסור בשר וחלב וכדומה, וא"כ שפיר מיושב למה לא הביא ראייה מאברהם כי שם פשיטא דלא היה איסור אבר מן החי ואיסור דם.

1 קהילות אפטיילונגען 2 מודעות וחדשות
3 חוק-אפי' דברות קודש 5 מסיבות
6 שיעורים ודרשות 7 חק וח"ר 9 מערכת

718-504-2188
845-537-6660
845-694-4550
020-8002-9580
0161-420-8878

ברוקלין
קרית יואל
מאנסי
לאנדאן
מאנטשעסטער

718-305-6942 212-444-9899

צו ספאנסערן \ אדווערטייזין רופט:
718.554.7549

718-305-6942 • 212-444-9899

בסיד

על אחינו אשר ראינו צרת נפשו

מגבית השנתי תשע"א לפ"ק

למנוחת מוסדות יטב לב בארה"ק

לעמוד לימין המוסד במצבם הכי קשה מאז הווסדה

ס'איז עשרה בטבת וואס
מ'פאסט ווייל עס האט זיך
אנגעהויבן דער חורבן.
דארט (בארה"ק) האט מען איצט
געצאלט געהאלט אויף חודש
אב, אויף תשעה באב ליידער
איז דאס א גרויסער קשר
צווישן עשרה בטבת און
תשעה באב. דארט האלט
מען ערשט ביי תשעה באב...

(מדברי מרן רבינו הגה"ק שליט"א, עצרת
רבתי ואסיפת חירום ליל שישי העל"ט)

דערהערט דעם קול ה' בנח

שליסט אייד אן מיט סכומים עצומים
באופן יוצא מן הכלל

פנינים והידושים בגמרא מס' פסחים הנלמד במסגרת חבורת "סודי התורה"

נערך ונסדר ע"י א' המג"ש שליט"א

פניני התורה

בגדר מצות תשביתו

אי הוה בגדר קום ועשה, או בשב ואל תעשה

ידועים ומפורסמים לכל באי שער פסחים, חקירת המנחת חינוך (מצוה ט' אות א') במצות תשביתו, אם הוה מצוה של קום ועשה, דהיינו שישבית החמץ, או דהוה בשב ואל תעשה, שיהא החמץ מושבת, ויש בזה הרבה נפ"מ לדינא. והיות שהוא אחד מהיסודות בדיני ביעור חמץ, וכל שלטי הגיבורים האריכו בזה לכאן ולכאן, והביאו ראיות וקושיות מהגמרא בפרקין, אמרנו לבאר נושא זו באופן כללי, ועוד חזון למועד בס"ד בהמשך המסכתא.

מצוה של ראובן, ויהיה חייב לשלם לו י' זהובים, כדין החוטף מצוה, כמבואר בשו"ע (חו"מ סימן שפ"ב ס"א), דאם המצוה בקום ועשה, הוה כחוטף מצוה, ומחייב לשלם לראובן י' זהובים, אבל אם המצוה בשב ואל תעשה, שיהא החמץ מושבת, א"כ שמעון לא הוה כחוטף מצוה, דהמצוה אינו במעשה הביעור בפועל, אלא המציאות שחמצו אינו בעולם, וזה הוא מקיים בעצמו.

ג. האוכל חמץ בפסח, האם קיים בזה מצות תשביתו, דאם המצוה בקום ועשה לא קיים המצוה, דהו"ל מצוה הבאה בעבירה, אבל אם המצוה הוא בשב ואל תעשה, שפיר קיים המצוה דחמצו מושבת מהעולם.

ד. אם אפשר לקיים מצות תשביתו קודם הזמן, דאם המצוה בקום ועשה, יכול לצאת המצוה רק בזמנה, אבל קודם זמנה אינו מקיים בזה מצוה, כמו שא"א לנענע ד' מינים לפני סוכות, משא"כ אם המצוה בשב ואל תעשה, בזה שחמצו מושבת מהעולם בזמנו, שפיר מקיים בזה המצוה.

ה. אם ביערו בלא כונה, אם המצוה בקום ועשה, למ"ד מצות צריכות כונה, לא קיים המצוה, אבל אם המצוה בשב ואל תעשה, יצא אפילו בלא כונה, דמ"מ החמץ מושבת ומבוער מן העולם.

[וכעין זה כתב באבני נזר (שם אות ט') דיש נפ"מ אפילו למ"ד דמצות אינה צריה כונה, באופן שהיה מתעסק, דאי הוה בגדר קום ועשה, במתעסק לא קיים המצוה, משא"כ אם הוא בגדר שב ואל תעשה מקיים שפיר המצוה בזה שאין לו חמץ].

בתוה"ק (שמות יב טו) "אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם", והנה המנחת חינוך (מצוה ט' אות א') חוקר במצות תשביתו, אם הוה מצוה של קום ועשה, דהיינו שישבית החמץ, או שהוא בשב ואל תעשה, שיהא החמץ מושבת, דבזה שאין לו חמץ ברשותו נתקיים המצוה, ובגדר מצוה ד'שבתו' בשבת ויו"ט, שמקיימים המצוה ע"י שב ואל תעשה.

וכתב בזה כמה נפ"מ לדינא:

א. האם חייב לקנות חמץ כדי לקיים מצות תשביתו, היינו לאדם שאין לו חמץ ברשותו בערבי פסחים, דאם המצוה בקום ועשה, יהא חייב לקנות חמץ, כדי לקיים מצות תשביתו, וכמו שהאדם צריך לקנות ד' מינים וכיו"ב, אבל אם המצוה בשב ואל תעשה, אינו חייב לקנות חמץ, דבזה שאין לו חמץ ברשותו נתקיים המצוה.

[וראוי לציין דבאבני נזר (או"ח ש"ח) גם חקר חקירה הנ"ל, וכתב כעין אותו חילוק, אך יהא נפ"מ לדינא, דהיינו באופן שאין לו חמץ ברשותו בערב פסח, דאם המצוה בשב ואל תעשה קיים המצוה, אך אם המצוה בקום ועשה, כשלא השבית בפועל לא קיים המצוה, אך סובר דגם לפי הצד דהוה בגדר של קום ועשה, אין הכוונה שיהיה חייב לקנות חמץ, כדי לקיים מצות תשביתו, דכמו שאינו מחוייב לשחוט עוף כדי לקיים מצות כיסוי הדם, אלא רק שלא קיים מצות תשביתו, רק כשהיה לו חמץ והשביתו].

ב. האם יש בזה דין חוטף מצוה שצריך לשלם י' זהובים, דהיינו אם ראובן רצה לבער את חמצו, ובא שמעון וביער החמץ של ראובן, האם הוה שמעון כחטף

רש"י ותוס' נחלקו בחקירה זו

והנה המנחת חינוך (שם) כתב דבהאי חקירה נחלקו רש"י ותוס', דהנה מצאנו מחלוקת רש"י ותוס' (דף ד:) מה המקור לדין ביטול חמץ, דרש"י (ד: ד"ה בביטול בעלמא) כתב דלמדינן מתשבייתו, וז"ל דכתיב תשבייתו, ולא כתיב תבערו, והשבתה דלב היא השבתה, עכ"ל.. והקשו התוס' (מדאורייתא וכו') דהרי מבואר בגמרא דהמצות עשה של תשבייתו הוא מו' שעות ולמעלה, דהיינו מזמן שאסור כבר באכילת חמץ מה"ת, ואחר איסורא לא מהני ביטול, וכתב המנחת חינוך דקושיא זו תלויה בחקירה הנ"ל, דאי אמרינן ד'תשבייתו' הוא מצות עשה ב'קום ועשה', א"כ כיון שהקרא מייירי אחר חצות, בשעה שהחמץ כבר אסורה, א"כ א"א לומר שתשבייתו הינו ביטול, דהא אחר זמן איסורו שוב אינו יכול לבטלו, משא"כ אי תשבייתו הוה מצוה בשב ואל תעשה, דהיינו שהעשה של תשבייתו הוא שיהיה החמץ מושבת,

ועשה, דאיתא שם בגמרא דכו"ע מיהת חמץ משש שעות ולמעלה אסור מנלן, אמר אב"י תרי קראי כתיבי, כתיב ששת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, וכתיב אך ביום הראשון תשבייתו, הא כיצד לרבות י"ד לביעור, ופירש רש"י שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, אפילו שעה אחת וכו' וכתיב אך ביום הראשון תשבייתו הרי שהה בו שעה אחת, וכתב המנחת חינוך דמרש"י כאן מוכרח דתשבייתו הוא בקום ועשה, וא"כ מצות תשבייתו הוא סתירה לאיסור של לא ימצא בבתיכם, אבל אם נתקיים בשב ואל תעשה, הרי גם קודם זמן האיסור יכול לבערו, כל דבזמן האיסור הרי הוא מושבת ועומד, וא"כ רש"י סותר א"ע למש"כ לעיל דמבואר דתשבייתו הוא בשב ואל תעשה.

אמנם כתב המנחת חינוך, דהא דסובר רש"י דהוי קום ועשה, היינו רק בשיטת אב"י, אבל בעצם מודה רש"י דלשאר השיטות תשבייתו גדרו בשב ואל תעשה עיי"ש.

[ולא בחיוב עשיית מעשה שיהא לו חמץ לבער] א"כ הביטול עצמו אינו אחר חצות, רק העשה של תשבייתו, דהיינו שיהיה מושבת החמץ הוא אחר חצות, אבל הפעולות לזה הוא קודם חצות, וא"כ שפיר נכלל ביטול בתשבייתו, שכיון שסוף סוף הוא מושבת בחצות קיים העשה של תשבייתו.

היוצא לנו מזה דרש"י למד דמצות תשבייתו הוא בגדר של שב ואל תעשה, ולכן יכול לפרש שביטול נפקא לן מתשבייתו, משא"כ תוס' שהקשה איך אפשר לבטל אחר זמן איסורו, למד דתשבייתו הוא בקום ועשה.

סתירה בדברי רש"י

והנה המנחת חינוך הקשה דמרש"י להלן בדברי אב"י מוכח דהעשה הוא בקום

איסור חמץ בחו"ל בזמן חצות של ארץ ישראל

בגמרא (דף ה.) **"רבא אמר מהכא לא תשחט על חמץ דם זבחי, לא תשחט הפסח ועדיין חמץ קיים"**.

ראיתי להעיר דלפי הטעם של רבא, דאיסור חמץ תלוי בזמן הקרבת קרבן פסח, א"כ נימא דאיסור חמץ יחול בכל העולם כולו בזמן חצות של ירושלים, ואפילו כשעדיין לא הגיע זמן חצות באותו מקום.

והתירוץ דכיון דבזמן היתר במות, היה מותר לעשות במה גדולה אפילו בחו"ל ולשחוט שם פסח, ע"כ אזלינן בכל מקום לפי החצות של אותו המקום, שהוא זמן שחיטת הפסח בזמן היתר הבמות.

מכתב למערכת

שבשבוע הבעל"ט ביום שב"ק פר' שמות ח"י טבת חל יומא דהילולא דיליה ובפרט שהפשט שחידש קשור לימי השובב"ם להם נכנסנו כעת בשעט"מ.

בספרו אריה שאג על התורה חלק ב' עמוד כ"ה בחידושים לשבת הגדול, מביא מעשה עם רבי שמעון זעליכאווער זצ"ל, שדרש בענין זה, וזלה"ק:

...ובעזהשיית אקדים מה שחדשתי על מה שכתבו בשם האר"י הק' שאמר שהנזהר ממשו חמץ מובטח לו שלא יחטא כל השנה, ומקשים העולם על דבריו מן התוס' בשבת (י"ב ע"ב) ד"ה ר' נתן על מה שאיתא שם בגמ' ולא יקרא לאור הנר שמא יטה אמר ר' ישמעאל בן אלישע אני אקרא ולא אטה פעם אחת וכו' ר' נתן אומר קרא והטה וכתב על פנקסו אני ישמעאל בן אלישע קריתי והייתי נר בשבת לכשיבנה ביהמ"ק אביא חטאת

בס"ד, מוצש"ק פר' ויחי תשע"א

לכבוד המערכת הנכבדה של גליון "קול התאחדותינו" הע"י

בראשית דברי אקדמות מילין דשבחאי, על גליונכם הנכבד החובק זרועי עולם מידי שבוע בשבוע עם חומר רב ועשיר בכל התחומים.

ראיתי השבוע את המו"מ בענין הנוהר ממשו חמץ מובטח לו שלא יחטא כל השנה והקושיא המפורסמת של הרבנית הצדיקת בילא ע"ה בת הגאון רבי איציקל מהאמבורג, ואמרת בלבי לקיים הפסוק אל תמנע טוב מבעליו ולשתף את הקוראים בפשט וחיידוש נאה הכרוך במעשה יפה מהגה"ק "מצאנו זמ"גראד" רבי אריה לייבוש בן הגה"ק רבי סיני זי"ע,

באדם ובבהמה לי הוא, היינו, בין שהוא ער בין שהוא ישן שהוא בבחינת בהמה, יהיה לי, ולא תקשה, איך יכול לקיים כזה. על זה אמר הכתוב, ולא יאכל חמץ, אף במשחו, אז יהיה גופו קודש, ונשמתו קודש קדשים, ואתמר ביה ביצר הרע, וכל זר לא יאכל קודש, שכל הנשמה ממשוה חמץ גופו קדוש ונשמתו קודש והיצר אין שולט בו כלל, עכ"ה.

ובהערות שם למטה מביא עוד וזלה"ק:

ומה שתיצרו בספרים [הובא בייטב פנים שבה"ג דורש טוב סוף אות ג'] שגם חמץ בפסח אינו אסור מכת ששה זומן, ואינו נחשב מאכל איסור, אינו אמת שהרי לפי מש"כ לקמן דברי האריה"ק שהם יסודם מהוזה"ק, הרי שם מפורש דאכילת החמץ בפסח מטמא גופו ופוגם, הרי ששורה על המאכל רוח טומאה, ופשוט דברי התוס', שמידי דאכילה מגונה יותר לצדיק הרי הכוונה מפני ששורה עליו רוח טומאה ומטמא הגוף, ואיך לא ירגיש הצדיק וא"כ הכא אם קרא והטה והוא סימן שנכשל במשחו חמץ ששורה עליו רוח הטומאה, ושוב הדרא קושיא לדוכתא.

ומביא עוד שם מעשה נפלא וזלה"ק:

ובעת ששמענו לפני הגאון המקובל הרבי ר' שמעון מזעליכא וז"ל, [שהיה המשגיח בשיבת חכמי לובלין, ושמעתי גם כמה פעמים מהרב וואזנער שליט"א וז"ל "די ערליכע בחורים פון ישיבה האבן זיך געדרייט ארום רבי שימעלע"] בעת נסיעתו מלובלין, [שהיה שם דין תורה ופסקו שצריך לעזוב את הישיבה] באו תלמידיו להפריד ממנו ובהזדמנות זו, הירצה כל אחד לפניו שאלה שהיתה קשה לו, כדי לזכות לשמוע ממנו דברים וחידושים בטרם שנוסע, ושאל אחד מן התלמידים, קושית העולם הנ"ל בדברי הארי"ק המובאים בבאר היטב שהנהיר ממשוה חמץ מובטח לו שלא יחטא כל השנה, וקשה בדגמ' חולין (דף ה') איתא אין הקב"ה מביא תקלה על ידי הצדיקים, שאינם נכשלים בחטא, ומש"כ התוס' שלא היה איסור אלא בשעה האסורה צ"ע מהא דר' ישמעאל קרא והטה ומוכרח שכבר נכשל בפסח בחמץ, דחמץ הרי הוא ג"כ מידי דאכילה וא"כ הדרא קושיא לדוכתא איך רבי ישמעאל נכשל באיסור אכילת חמץ שהיא מידי דאכילה, ורצה אותו תלמיד לומר שגם חמץ הוא רק איסור שהזמן גורם, והוא כאיסור גברא ולא איסור חפצא, ואמר הר"ר שמעון, זה אינו, והוסיף והסביר, שדבר זה מפלאות הבורא הוא, שקודם הפסח החמץ מותר, וכאשר בא פסח, באים כחות הטומאה לאין שעור ושורים על החמץ, וכאשר הר"ר הנ"ל, אמר דברים אלו בלשונו ובקולו המיוחד שלו מתוך התלהבות בענין הזה, ובתנועת ידו הסביר את הדבר בצורה כה חיה וברורה, עד שהיה נדמה כי עין בעין רואים כיצד באים כחות הטומאה וממלאים את הבית, ולאחר ההסבר הנפלא, כשהסביר שכאשר יצא הפסח, פורחים להם כחות הטומאה היה נראה ונדמה כיצד כוחות הטומאה בורחים לחוץ, עכ"ה.

ופעם כאשר דיברתי על זה עם אחד שגם הי' נוכח שם בישיבה בלובלין בשעת מנחה, ושאלתיו אם באמת כך הרגישו כולם, מילא פיו שחוק ואמר, שהרבי מזשמיגרדא לפי רוב ענותנותו חשב שכולם הרגישו את מה שהרגיש ותלה זאת בגדלותו של רבי שימעלע, אבל באמת אף א' לא הרגיש זאת. יהי רצון שיהא דברים אלו לעילוי נשמתו הטהורה, ואסיים מעין הפתיחה שחפץ ה' בידכם יצליח ותשרה השכינה במעשי ידיכם, בשפע ברכה והצלחה.

שמנה, והק' התוס' למה לא מקשי הגמ' השתא ומה בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם צדיקים עצמם לא כל שכן ותיצרו דכאן גבי רבי ישמעאל בן אלישע שאין גופו של דבר אסור רק מפני שהוא שבת וכדו' לא שייך להקשות כן, ורק במידי דאכילה, אכילת איסור שגנאי הוא לצדיק ביותר (שלא ירגיש ששורה עליו רוח טומאה) עיי"ש, והביאו ראיות לכך מר' ירמ' דאישתיל וטעים קודם הבדלה וכן בההיא דבסיים תבשילא דבבלאי בצומא רבה דמערבא, שג"כ לא הקשו כנ"ל משום שלא הוה מאכל איסור אלא השעה היתה אסורה, עכ"ה ומקשים העולם דלכאורה לפי דברי הארי"ק ז"ל דהנהיר במשחו חמץ בפסח, מובטח לו שלא יחטא כל השנה כולה ואיך קרה והטה, ועי"כ נשמע שחלילה נכשל במשחו חמץ בפסח, והדרא קושיא לדוכתא, והבין

אך בעזה"ש נראה לי, דלא קשה כלל, דהנה ברור לי, שזה שכתוב מהארי"ק ז"ל, הוא לקוח מהזהיר הק', הרעיא מהימנא, (ח"ג דף רפ"ב ע"ב) וזה לשונו הקדוש, מארי דפסחא, בזמנא דשליט עליהו ליל שמורים, כללו צריכים להמיה שמורים ונטורים מחמץ, ושארור בכל שהוא, וכל מאכלים ומשקים כללו נטורין, ומאן דנטיר לו מחמץ ושאר, גוף איהו נטיר מיצה"ר לתתא ונשמתיה לעילא, ואתמר ביה, ז"ל יגורר רע, דהא אתעבד גופו קודש ונשמתו קודש קדשים, ואתמר ביצר הרע (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קודש (במדבר א) והזר הקרב יומת, עוד שם מאן דמערב חמץ במצה, כאלו משקר בחותמא דמלכא עכ"ל, והרי עינינו רואות שמה שכתב הארי"ק הק' שמובטח לו שלא יחטא הכוונה הוא על החטא הידוע, שהרי מפורש בזהיר ואתמר ב"י לא יגורר רע, והיינו החטא הידוע שנקרא רע וכמאמר הכתוב ויהי ער ואנון רע בעיני ד' וימיתיהו.

ועוד אמר שם בלשונו פרי תרומה שבערב הסטרא אחרא שולט, ואמורין ופדרים שמתאכלים ע"ג המזבח בכל לילה ממנה נוזנין כמה חבילי וגדודי רוחות דנפקין ושולטין בלילה, וזה שאמר המה"מ הקטר חלבים ואברים וכו' ולמה אמרו חכמים עד חצות כדי (שיהא העשן עולה ויוזנו ממנו הקליפות ועי"כ) להרחיק את האדם מן העצירה שלא יכשיל בנ"א בעצירות החמורות חטא הידוע רח"ל, וזה שרמ' הזהיר ואתמר ביצה"ר וכל זר לא יאכל קודש. ואמר אח"כ שהוא כמשקר בחותמא דמלכא, והרי שדברי האריה"ק ז"ל אמורים רק על חטא הידוע שידוע שהוא חותם הקדוש של כל ישראל שהם בני אל חי, ונהנה ממשוה חמץ מובטח לו שלא יחטא בחטא הידוע.

וממילא לפי דברי הזהיר"ק מיושב קו' המפרשים מן התוס' כי אינו ענין כלל להכא, ומש"א הנהיר ממשוה חמץ מובטח לו שלא יחטא אין הכוונה שלא יכשל בקרא והטה ושאר סוגי איסורים רק על החטא הידוע כנ"ל, והוא פשוט.

והנה ידוע מה שכתבו בספרים שלכך לא כתוב בתוה"ק מפורש גודל חטא ועון זה הידוע, מפני שלפעמים יכול ח"ו לבוא לידי כך גם ע"י שוגג ואונס שלא מדעתו כלל, בדרך הטבע, ולא מדברים מצדיקים שמטרים אותם מן השמים, כי לא נתנה תורה למלאכי משרת דוקא, והתוה"ק לא היה ביכולתה לכתוב רק דבר שתלוי בידי האדם לקיימו, ויכול להזהר בה תמיד.

והנה הרמב"ם לומד איסור חצי שיעור שהוא בכל שהוא בפסח, מהפסוק ולא יאכל חמץ, (היינו אם היה כתוב לא תאכל חמץ, קאי על האדם שהוא לא יאכל, ואכילה אינו פחות מכוית, אבל כיון שכתוב לא יאכל, שהוא קאי על החמץ, שהחמץ לא יהי נאכל ע"י ישראל לכן אין לו שיעור ועל ידי זה נשמע שהוא בכל שהוא) וזה ש' לרמז בהפסוק קדש לי כל בכור, שיהיה כל תחילת מחשבתו יתיך בקדושה ראשית אונן, פטר כל רחם

Yetev Lev
D'Rabeinu Joel D'Satmar
Eretz Yisruel Inc.

מוסדות יטב לב
דרבינו יואל מסאטמאר
בארה"ק תובב"א

מדרש תנחומ"א

בשם קרוב לאלפיים חניכי מוסדותינו ועשרות הכלי קודש בתוככי מוסדותינו הק' בארה"ק,
נשגר בהני שורתא, כסא דנחמתא, קדם מע"כ ידידינו החשוב האי גברא יקירא, רודף צדקה וחסד תדירא,
עושה ומעשה תמיד לטובת מוסדותינו המעטירה, ברוח נאמנה ומסורה

מזה"ר יעקב אבי ציון הי"ד
גבאי קודש של הצדקה פושקעס דמוסדותינו הק'

המתאבל מרה על פטירת אביו החשוב
הרב חיים אברהם נחום
ב"ר שמואל אהרן ע"ה
אב"ד יארמאט

המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון, ששון ושמחה ישיגו ונס אנחה ויגון,
ומעתה ועד עולם ישמע בביתו אך טוב וחסד,
מתוך הרחבת הדעת ושובע שמחות לעולם ועד.

המשתתפים בצערו
הנהלת המוסדות

לקט חידושים ופירושים במסכת פסחים מאת ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

משולחן גבוה

סוגיא דמי שאין לו קרקע פטור מראי

(פסחים ח.)

וממזוזה ולהתוס' דמי שאין לו קרקע פטור מפסח הרי צידו להפקיר קרקעותיו ויפטר מפסח ואמאי דוחה שבת, ובשם הגר"א נאמר דמה דפשיטא להתוס' דר"י בן בתירא לא הי' לו קרקע יען שהי' מצני אפרים שיאלו ממזרים קודם זמנם עי' סנהדרין (דף ט"ז) עמוד ר' יהודה בן בתירא על רגליו, והארץ נתחלקה רק ליוצאי מצרים וממילא לא היה לר' יהודה בן בתירא חלק ונחלה בארץ, וידוע דלכל א' מישראל יש לו ד' אמות קרקע בארץ ישראל עי' תוס' בבא בתרא (דף מ"ד) והנה ד' אמות הללו אין צידו להפקיר וממילא פסח דוחה שבת דהרי אין לך אדם מישראל חוץ מצני אפרים שלא יהיו לו ד' אמות קרקע בא"י וזה אינו יכול להפקיר כן נאמר בשם הגר"א.

והר"ן בפ"ק דקידושין (דף כ"ו) גבי קנין אגב כתב דלא סגי לעיין קנין אגב ד' אמות שבא"י דאל"כ למה הוצרך שם ליקח בית סלע סמוך לירושלים ע"ש בסוגיא והנה במתני' תנינן קרקע כ"ש חייבת בפאה וצדיכורים ולכתוב עליו פרוצול ולקנות עמה נכסים שאין להם אחריות ומעתה כשם שלגבי קנין אגב לא סגי ד' אמות בא"י אלא קרקע המצוררת לו כמו קן י"ל בשאר הדברים השנויים שם במשנה שג"כ צריכין להיות קרקע כ"ש המצוררת ולא סגי בד' אמות שיש לכל א' בא"י, ולפי"ז לא קשה אמאי לא תני נמי שבקרקע כ"ש מחויב לעלות לרגל דהלא לענין רא' סגי אם יש לו ד' אמות בא"י וכן לענין פסח וא"כ לא דמיא להני וא"ש דלא תני בהדדי.

בגמ' א"ר אמי כל מי שיש לו קרקע עולה לרגל ובי שאין לו קרקע אינו עולה לרגל ודריש ל' מקרא ולא יתמוד איש את ארצו דבעינן שהי' לו קרקע עי"ש.

והרמב"ם השמיט דין זה ועי' בשו"ת נוב"ח ח' אור"ח (סי' ט"ז) שפלפל בענין זה ובח' הרש"ש במס' קידושין (דף כ"ו) ת' משום דתנן במס' פאה (פ"ג מ"ו) רבי עקיבא אומר קרקע כ"ש חייבת בפאה וצדיכורים וכו' ואמאי לא תני נמי שאם יש לו קרקע כ"ש עולה לרגל ואם לאו פטור ש"מ דגם אם לית ל' קרקע מחויב ברא' ודלא כר' אמי עי"ש, ולכאורה קשה על ר"א ממשנה זו והנה לשיטת התוס' פסחים (דף ג') דמי שאין לו קרקע פטור מראי' וגם מקרבן פסח א"ש ד"ל תנא ושירי דהלא שירי גס פסח ואולי מכח קושיא זו הוכיחו התוס' דמי שאין לו קרקע פטור מפסח ועי' במל"מ (פ"א מה' קרבן פסח).

אמנם נראה לומר משו"ה השמיט רבי במשנה הג' דבקרקע כ"ש מחויב ברא' בהקדס קושית האוהל דוד הובא בשו"ת חת"ס אור"ח (סי' קכ"ד) לשיטת התוס' הג"ל שכתבו שמשו"ה לא עלה ר' יהודה בן בתירא לרגל ולהקריב פסחו משום שלא הי' לו קרקע א"כ אמאי מכשירי פסח דוחה שבת לר' אליעזר והרי אמרינן (שבת דף קל"א) דמודה ר"א דמכשירי צ"ע ומזוזה אינם דוחים שבת משום דצידו להפקיר ביתו וטליתו ויפטר מצ"ע

על אחינו אשר ראינו צרת נפשו

מגבית השנתי תשע"א לפ"ק

לשובת מוסדות יטב לב בארה"ק

לעמוד לימין המוסד במצבם הכי קשה מאז הווסדה

די אידן אין ארה"ק קוקן
ארויס אויף הילף, בעט
איך דעם ציבור בכל לשון
של בקשה, אז מען זאל
זען זיך משתתף צו זיין,
מ'זאל זען ארויסצוהעלפן
אז מ'זאל קענען צאלן
געהאלט.

(מדברי מרן רבינו הגה"ק שליט"א, עצרת
רבתי ואסיפת חירום ליל שישי העעל"ט)

דערהערט דעם קול ה' בנח

שליסט אייך אן מיט סכומים עצומים
באופן יוצא מן הכלל

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

הוקים להורותם

הלכות המצויים בשבתות בימות החורף

פריסת ניילון (פלעסטיק) בשבת על עגלת תינוק

מפני הגשם

אסור לפרוס ניילון מעל עגלת תינוק בכדי להגן מפני הגשמים, באופן שעושה אוהל כשפורסה (דהיינו שיש חלל טפח בין מושב העגלה לניילון), ולכן בעגלה שאין לה גג, אסור לפרוס מעליה ניילון שעושה אוהל.

אבל אם יש לה גג מותר, להניח הניילון מעל הגג, כיון שהוא מונח על הגג ואין כאן חלל טפח, ושוב מותר לפרוס את הניילון בהמשך על כל העגלה כהמשך לגג (ואף שבחלק שאין שם גג הרי הוא עושה אוהל חדש, עכ"ז מותר דכיון שיש כבר חלק אוהל מער"ש, הרי ההמשך נחשב לתוספת על האוהל, ותוספת אוהל עראי מותר בשבת, כמבואר בס"י שט"ו).

גג עגלה שמתקפל – מותר לפתחו את הגג בשבת, אף שהיה מקופל מער"ש, דכיון שהוא קבוע שם ועשוי לפתוח ולסגור הרי זה נחשב כדלת שמסובבת על הציר שמותר לפותחה ולסגורה בשבת (כן נקטו הרבה פוסקים, ויש המחמירים בזה שאין לפתוח ולסגור במשך השבת, אא"כ היה פתוח בער"ש בבין השמשות, ואכמ"ל).

בגדים שנרטבו בגשם

להעמידם סמוך לתנור – בגדים שנרטבו במים אסור להניחם או לעמוד עמהם סמוך לתנור או הסקה, במקום שהחום מגיע לשיעור שהיד סולדת בהם, וגם אם אין כוונתו בעמידתו שם אלא להתחמם בחום התנור (ס"י ש"א סעי' מ"ו, ויש בזה איסור תורה משום מבשל, שהמים מתבשלים, ומשום מלבן, שכן הדרך לכבש בגדים ע"י התנור, ובאחרונים האריכו בענין איסור בישול, דהרי המים הולכים וכלים, ואין כאן מקומו).

*

לתלותם בכדי לייבשם – בגדים שנרטבו במים אסור לתלותם או לפושטם בכדי לייבשם, משום מראית העין, שלא יחשדו הרואים שכיבסם בשבת (בס"י ש"א סעי' מ"ה פסק המח' דאין לתלותם, ואף בצניעא דליכא מראית העין אסור, דכל דבר שאסרו חכמים משום מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור).

ודוקא לתלותם כדרך שתולים בגד לייבש אסור, אבל לתלותם במקום שרגילים לתלותם מותר (פשוט, ואף שעי"ז הבגד ממהר להתייבש, מ"מ מותר כיון דאז ליכא חשד שכבסם בשבת).

*

לטלטל בגד רטוב – בגד שנרטב במים מרובים, אסור לטלטלו משום גזירה שמא יסחטנו (הרמ"א בס"י ש"א סעי' מ"ו). ההולך בדרך ונרטבו בגדיו במים מותר להמשיך וליילך עמהם ולא גזרין שמא יסחטם (שם סעי' מ"ה, שלא אסרו על האדם הבגדים שלובש בהם). ומי שאין לו בגדים אחרים, מותר לו אף לכתחילה ללבוש בגדים הרטובים ולא גזרין בזה שמא יסחטו (שם).

לילך באנפילאות [שטרימ"פ] רטובים – נרטבו אנפילאותיו במים מהגשם, ובוה שממשיך לילך עמהם ודורס עליהם נסחטים המים, כשהוא באמצע הדרך יש להקל להמשיך וליילך עמהם, ובביתו יחליפם באחרות (בס"י מנחת שבת (ס"י פ' קל"א) דן במי שנרטבו אנפילאותיו במים כשעומד בביתו או כשהולך ברחוב, ומיקל שמותר לו להמשיך וליילך אף דהוי פסיק רישא, שעל ידי כך יסחטו המים שנבלעו בהם, מ"מ יש להקל מאחר שהמלאכה נעשית כלאחר יד, ובצירוף שאין לו ברירה אחרת (שא"א לעמוד ברחוב כל היום) וגם יש בו משום כבוד הבריות (אם יצטרך להפשיטם בביתו או ברחוב) לכן יש להקל, ומ"מ סיים שם דבביתו אין להקל, דאז ליכא הני צירופים. - ובאשל אברהם דן כשעומד גשם ביהכ"פ, אי עדיף לילך בחוץ בלי נעליים, אף שעלול שיתלכלכו האנפילאות ויבוא לידי סחיטה, או שילבוש מנעלים דיש מתירים).

מצינו צדיקים שהקפידו בזה בכל ענין – ידוע הסיפור שהגה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא ז"ל תחב פעם בטעות את רגליו במים כשהיה עליו האנפילאות ונרטבו, ולא הלך על רגליו כל השבת עד שנתגב ונתייבש, מפני שחשש לאיסור סחיטה, ומובא (בשו"ת נשמת שבת) שמטו שאביו הגה"ק בעל דברי חיים מצאנא ז"ל אמר לו שזה חומרא יתירה. ובס"י בית ישראל (ח"ה ע' קנ"ח מובא בס' תפארת בנים) הביא מחסיד אחד שפעם בליל שבת ירד שלג, וחלץ נעליו ופוזמקאותיו ונטל שני ילדיו בורעותיו עד שהגיע לביתו, בכדי שלא יבוא לידי איסור סחיטה.

בסיד

על אחינו אשר ראינו צרת נפשו

מגבית השנתי תשע"א לפ"ק

לשובת מוסדות יטב לב בארה"ק

לעמוד לימין המוסד במצבם הכי קשה מאז הווסדה

ווער עס העלפט ארויס דעם
מוסד (יטב לב) ער האט א חלק אין
דעם לימוד התורה פון די אלע
תשב"ר, ישיבה קטנה בחורים
און ישיבה גדולה, דער אויבערשט
טער העלפט אז עס איז הפרני
אלקים בארץ עניי, וועט אי"ה
זיין כי נשני אלקים מכל עמלי.
מ'זאל נישט וויסן פון קיין
אנדערע עגמת נפש

(מדברי מרן רבינו הגה"ק שליט"א, עצרת
רבתי ואסיפת חירום ליל שישי העעל"ט)

דערהערט דעם קול ה' בנח

שליסט אייך אן מיט סכומים עצומים
באופן יוצא מן הכלל

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

הגה"ק רבי משה יוסף בן הגה"ק רבי יקותיאל יהודה זי"ע טייטלבוים

ימא דהילולא כ"ד טבת (תרנ"ו)

י"ח טבת

רב הוגא בר מר זוטרא - ד"א תשפ"א
רב משרשיא בר פקוד - ד"א תשפ"א
רבי צבי אלימלך מדינוב ב"ר פסח
(בני יששכר) - תר"א

י"ט טבת

רבי ארי' לייב כהן ב"ר יוסף (קצות
החושן) - תקע"ג
רבי אלימלך מוידניק ב"ר מנחם ישכר
דוב - תר"ט
רבי אברהם שמואל בנימין סופר
(כתב סופר) ב"ר משה - תרל"ב

כ' טבת

רבינו משה בן מימון (רמב"ם) - ד"א
תתקס"ה
רבי שמחה ישכר דוב מציעשנב ב"ר
יחזקאל שרגא משינאווא - תרע"ד

כ"א טבת

רבי ישראל דוב בער מווילעדניק
(שארית ישראל) ב"ר יוסף - תר"י

כ"ד טבת

רבי נפתלי (סמיכת חכמים) ב"ר
יצחק - תע"ח
רבי שניאור זלמן מליאדי (בעל
התניא) ב"ר ברוך - תקע"ב
רבי יוסף מיאמפאלי ב"ר יחיאל מיכל
מזלשטוב - תקע"ב
רבי משה יוסף מאוהעל ב"ר יקותיאל
יהודה מסיגעט - תרנ"ז
רבי שמואל מסוכטשוב ב"ר אברהם
(שם משמאל) - תרפ"ו

כ"ה טבת

רבי משה צבי מסאווראן ב"ר שמעון
שלמה - תר"ה
רבי צבי הירש מייזליש אב"ד ווייצען
ב"ר דוד דוב מייזליש אב"ד אוהעל -
תשל"ד

הגה"ק רבי משה יוסף טייטלבוים מאוהעל זי"ע נולד בשנת תר"ה לאביו מרן הייטב לב זי"ע ולאמו הרבנית הצדיקת מרת רחל בת הגה"ק רבי משה דוד אשכנזי זי"ע אבדק"ק טאלטשאווע, בקשר לשמו יוספר שבעת הברית נקרא שמו בישראל "משה" ע"ש זקינו האי סבא קדישא מרן הישמש משה זי"ע, ומחמת דביקותו בקדושת זקינו היש"מ נעלמה לפי שעה מזכרוננו של הייטב לב שחתנו הגה"ק מטאלטשאווע ג"כ שמו משה דוד, ולפי"ז נמצא שנקרא הנכד בשמו של זקינו שהוא עוד בחיים חיותו, ולאחר הברית כשהלך מרן הייט"ל לומר מזל טוב לזוגתו הרבנית הצדקנית ע"ה וסיפר לה שקרא שמו בישראל "משה" ע"ש הישמש משה, כמעט שנתעלפה, כי חשבה שבוודאי אביה הגה"ק מטאלטשאווע, שכבר היה גר אז בצפת ת"י, כבר אינו בין החיים, ובוודאי העלימו ממנה את פטירת אביה, דאם לא כן לא בוודאי שלא היה נותן הייטב לב לבנו בשם חותנו, ואז גם הייט"ל התבונן בדבר, ועל כן הוסיף את השם "יוסף" לשמו של הרך הנימול ונקרא שמו בישראל "משה יוסף".

מקודם שימש ברבנות בק"ק זבארוב, ולאחר מכן נתקבל בק"ק סטראפקוב למלא מקום אביו הייט"ל אשר שימש שם ברבנות

לאחר מכן נתקבל בק"ק סטראפקוב למלא מקום אביו הייט"ל אשר שימש שם ברבנות, ועל הסיבה שבגללה עזב רבי משה יוסף את הרבנות שם יוספר שכאשר נתקיימה בעיר איזה ברית מילה אז קרא ואמר: היום תהיה ברית מילה, ואנוכי לא ידעתי שאם הבנים מעוברת, וכן כאשר הי' איזה הליות המת בעיר ר"ל, אז אמר היום יש לוי, הלא לא באו להזכיר לפני שפלוגי חולה אנוש וזקוק לרחמים, וכן כשחגגה העיר איזה שמחת אפריון, אז אמר היום יום מועד חופת חתנים, והלא לא הודיעני שבחור פלוגי בא בקושרות השידוכין, למה לא הגידו לי מכל זה, ולמה לא באו לשאול בעצתי, ולפי זה איזה רב אני כשאין אומרים לי שאשת פלוגי מעוברת, ובחור פלוגי יתחתן, ופלוגי אלמוני חולה ר"ל, ואם כן למה זה אנוכי, אין כאן מקומי, איך האב נישט דא וואס צו זוכן, ויצא מן העיר סטראפקוב ועבר לכהן ברבנות בק"ק אוהעל בקה"ס דש"ס.

וסיפר הגה"ק רבי שאול בראך אבדק"ק קאשו זי"ע שבעת ההוא כאשר נתקבל הרה"ק רבי משה יוסף לכהן פאר בק"ק אוהעל הי' גם הוא גר שמה (כינשא אשה מק"ק אוהעל ונשאר לגור שם שלש שנים) והוא גם היה בין החתמים על כתב הרבנות שלו ונתקבר אז מאד אל רבי משה יוסף והי' היוצא ונכנס אליו ורמ"י השתעשע מאד עמו וכבדו ואהבו מאד.

בצל חו"ז מרן הק' מצאנו זי"ע

בהגיעו לפרקו נשא את הרבנית הצדיקת מרת הינדא בת הגה"ק רבי דוד האלבערשטאם מקשאנוב זי"ע בנו של מרן ה"דברי חיים" זי"ע.

הרה"ק ר' משה יוסף היה ממקורביו ומתלמידיו המובהקים של חו"ז מרן הק' מצאנו זי"ע והרבה לנסוע להסתופף בצילו יחד עם אחיו מרן הקדושי"ט, ואביהם הייט"ל היה שולחם לצאנו, והיה רביה"ק זי"ע רגיל להעלות על נס את גדלו של מרן הייט"ל שהעליח להסתיר גדולתו אפי' מבניו הקדושים, עד כדי כך שלא הכירוהו ונסעו בקביעות להד"ח לצאנו, וכשהיה הרה"ק ר' משה יוסף ממלא מקום אביו ברבנות סטראפקוב הי' רגיל לדבר בכל עת ממרן הד"ח ובנו הרה"ק משינאווא זי"ע, והיו אנשי סטראפקוב מתלוננים עליו והיו שואלים אותו אם הי'

אביו "א פשטער שניידער" שאינו מדבר ממנו, (אנשי סטראפקוב העריצו מאד את מרן הייט"ל זי"ע).

כבואו לצאנו בהיכלא דמלכא בבית מדרשו של מרן הד"ח זי"ע נתחבר לחבורתא קדישתא אברכים בני עליה שישבו בני עמודי דגירסא בבית המדרש של מרן הד"ח ולמדו בצוותא ועסקו בתורה בשבת אחים גם יחד, ושאו ממקור מים חיים ממעיניו של מרן הדברי חיים זי"ע הלא המה ארבעה מטיבי לכת: מרן הקדושת יו"ט זי"ע הגה"ק מהר"ש מבאבוב זי"ע והגה"ק רבי משה מבאדריוב זי"ע והגה"ק רבי משה יוסף זי"ע שישבו סמוכים זה אצל זה ליד שולחן אחד בבית המדרש, ומסופר כי החסידים באי בית המדרש היו מדברים בהתפעלות רבה על חבורא קדישא הדין באמרם כי עתידים הם להתגדל לאילנא רברבא ולמנהיגי עדות בישראל.

שיברכני בממון וד"ל. דברי ידידו אחיו הדו"ש באהבה העומד לשרתו בכל עת. הק' משה יוסף ט"ב.

מן הד"ח חייב אותו מאוד וסיפר מרן רבינו ז"ל שפעם נכנס הד"ח רבי משה יוסף אל הד"ח וכאשר הבחין בו הד"ח מצאנו פתח ואמר לו: ליפאלע ליפאלע, אמר לו רבי משה יוסף הלא אין אני ליפאלע, השיב לו מרן הד"ח: אבל אני אוהב אותך כמו ליפאלע (הן ידוע שהד"ח גדל אהבתו של מרן הד"ח להקדו"ש וחי' קורא בקריאה של חיבה "ליפאלע")

גם בבית מרן הד"ח הי' חביב ונערץ וסיפר ידידנו הד"ח המפורא מו"ה פרץ לעפקאוויטש שליט"א ששמע ממורו הגה"צ מפאיע הי"ד, שהגה"ק רבי משה יוסף זצ"ל היה חביב מאוד על זקינו הד"ח מצאנו זי"ע והיות שהיה ידוע חביבותו לכל באי היכל הקודש, ביקשה פעם הרבנית מרבי משה יוסף שיפעול אצל זקינו הקודש ב' דברים, שלא יכה ברגלו הפצוע (כידוע שהה"ק היה מכאובים ברגלו וכשהלך למקוה היה תולש הרטייה שעליה, והיה שותת דם), וגם שלא יקפיד כל כך, והנה ביום מן הימים, כשראה שהוא עת רצון הציע לזקינו שני הבקשות, ענה לו הד"ח וואס זאל יעד טוהן, אז עס כאפט מיך אהן ביים דאווענען מוז איך קלאפן מיט די פוס", ועל הבקשה השניה אמר, איני כועס רק בטבעי אני מדבר בקול רם, וסיפר אח"כ רבי משה יוסף שכשאמר "בטבע רעד איך הויעך" האבן די פענסטערס געציטערט.

דברים חוצבים להבות א"ש

הרה"ק רבי משה יוסף שימש מקדם ברבנות בק"ק זבארוב ופעל שם גדולות ונצורות בדרשותיו הנלהבים בס השיב רבים מעון ובדרשותיו כל עין תול דמעה ופלגי מים ידרו עיני השומעים, ויספר מעשה נורא שפע"א בהיותו אב"ד בעיר זבארוב אמר פעם בדרשתו דלכאורה יוכלו לשאול אותו מי אתה שתנה ראוי לדרוש לנו, רק אמשול לכם משל למה הדבר דומה שבאיוה עיר היה המנהג שבאם נפלה דליקה בעיר אזי מוטל על שופט העיר לעורר את כל התושבים שיבואו לעזרה ולכבות את הדליקה, ופעם נפלה דליקה ועבר שם איוה עובר אורח אשר לא ידע משפט העיר וכאשר ראה כי ההבערה ללהב יצאת אז זעק והרעים בקול שימהרו ויבואו לכבות הדליקה והשופט נתן עלי אז בקולו לאמר מי אתה ומי נתן לך רשות ליכנס בגבולי כי דבר זה מוטל עלי ולא על אחרים, אמנם כל השומע יצחק לו כי אם הדליקה המדורה אזי צריכים כולם להתאמץ ולמהר להציל בעוד מועד ככל האפשר, וסיים רבי משה יוסף: כן הוא אצלי כי אני רואה שהעיר זבארוב בוערת כאש לוהט ולכן עלי לעורר העם לתשובה ולהזכירם שהעיר זבארוב בוערת, ולמחרתו אש יצאה מאת ה' ותאכל את כל העיר זבארוב עד היסוד בה, והזקנים מאותו הזמן סיפרו שזוכרים עוד ששלחו להם מצות ממקומות הסמוכים, כי התבערה היתה סמוך לפסת, והנה הגה"ק רבי משה יוסף נבהל מאוד כי מי יודע אם לא היה גרמא בנוקין ובלב מלא חרדת קודש נכנס לאביו הייטב לב זי"ע ושפך לפניו את מר שיחו, והשיב לו אביו: זקנינו הישמח משה לימד אותנו דצריך תמיד

פעם אחת בליל יום הקדוש אחרי התפילה הלכו שניהם יחדיו האחים הקדושים מרן הקדו"ש ואחיו הרה"ק רבי משה יוסף זי"ע מאחורי בית מרן הד"ח וטיפסו עד החלון שהיה גבוה הרבה מן הארץ ונשענו שם על אצילי ידיהם תלוי בין שמים וארץ, וראו שם את הד"ח אומר לנפשו, אשר באמת מנהג ישראל להיות ניעור בליל יום הקדוש אמנם הרי אני צריכים להתפלל ביום מחר לפני התיבה, ואיתא בשו"ע שהחזנים לא יהיו נעורים בלילה כדי שיוכלו להתפלל לפני התיבה, ובכן הבה ונלך לשכוב והתחיל מרן הד"ח לקרוא קר"ש שעל המיטה וכדרכו בכל לילה התחיל מקודם לומר את הי"ג עקרים בדביקות עצומה, ואח"כ האריך בקריאת שמע בלהט אש כל הלילה עד הבוקר העד שלא נשאר לו פנאי לשכוב והלך להתפלל, ובסיפור זה רואים את גודל התקשרותם לרבם הד"ח עד כדי כך שעמדו כל הלילה באויר בין שמים לארץ כדי לזכות לראות את עבודת רבם ביוהכ"פ.

ידוע שמרן הקדושת יו"ט זי"ע סבל מאוד מצער גידול בנים והיה שבור ורצון למאד, ופקד נה צדיקים שיעוררו רחמים עליו שיושע בזרעא חייא וקיימא, והזכיר עצמו הרבה פעמים אצל מרן הק' מצאנו זי"ע שיברכו בברכת הבנים, ופעם ביום הפורים נסע אחיו רבי משה יוסף לצאנו, לחסות בצל קדשו דמרן הדברי חיים ז"ל ובשעת עריכת השולחן העמיד צלוחית יין עבור אחיו הקדו"ש דלהי פקידא בגו צדיקא, וכאשר שמע הדברי חיים את שמו של הקדו"ש ענה ואמר: "ווער, ליפאלע, איך האב אים הערשט יעצט אינזינען געהאט". למחרתו נכנס ר' משה יוסף אל הד"ח מצאנו בפ"פ שאחיו הקדו"ש יושע בזש"ק, הד"ח אמר לו שימסור לאחיו שבמהרה יושע בזש"ק, ומרן הד"ח כתב לו אז מכתב וז"ל:

ב"ה א' ויקהל תר"ל לפ"ק צאנו

החיים והשלום לכבוד ידידי מחו' הרב המאה"ג החר"ף החסיד המפורסם בש"ק כש"ת מו"ה ליפא נ"י האבד"ק טעטש יע"א והגליל יצ"ו

קיבלתי לנכון ר"כ מיד ח"ב הוא אחיו הרב החר"ף כ' מו"ה ר' משה יוסף נ"י ה' ר"כ לפ"ג ועשרה ר"כ אשר אסף וקיבץ מאת אנשי שלומינו החסידים היקרים יחי' יראי ה' והגני להתפלל בעדכם שיברך אתכם השי"ת בבני חיי ומוזני רוחי ותצליחו בכל אשר תעשו ותזכו להחזיק תמיד ידי תלמידי חכמים ולעסוק במצוות ומעש"ט מתוך נחת והרחבה ולא יתייאש עצמו וזוגתו תחי' כי בצפייתנו צפינו שלא ימנע מכם פרי בטן וד' הטוב יחמול עליכם ובמהרה תוושעו בזרע ברכת ה' כנפשו ונפש ידידו דבש"ת באהבה ונ"ח. הק' חיים הלב רש"א

הרה"ק רבי משה יוסף ט"ב מוסיף על מכתב הנ"ל וכותב בשולי היריעה וז"ל:

גם אנוכי דו"ש כבוד אחי ידידי וכו' הנה עשיתי בקשתו והעמדת יין עבורו בשעת הסעודה גדולה והשיב לי הרה"ק בזה הלשון: איך האב אים הערשט אין זינגעהאט והנה גם ממך אבקש לשלם שכר טרחתי להזכירני לפני כ' אבי הרה"ק

מבעקש-טשאבא לאוהעל כדי שיקבר שם באוהל זקינו מרן הישמוח משה זי"ע, אך למעשה פרצה שם מחלוקת גדול בין הארטאדאקסי' להשטאטסקווא, (כי הבית החיים שבאוהעל הי' שייך להשטאטסקווא לפי שכשפירושו מהם הארטאדאקסי' נשאר הכל אצלם, והארטאדאקסי' פתחו בתי מדרשות ישיבות וכדו' משלהם, וכן רצו להעמיד בית החיים משלהם כדי שהארטאדאקסי' לא יקברו עם השטאטסקווא) והשטאטסקווא הסכימו שרבי משה יוסף יקבר שם רק בתנאי אחד שלא יחול ה"טיילונג" על הבית החיים, וההבערה ללהב יצאת והי' שם הרבה רבנים זה אומר בכה וזה אומר בכה, והקדו"ט לא היה שם עדיין עד שבא הרה"ק בעל ערוגת הבושם וצוות ככרוכה שבשום אופן לא יעשו כרצונם אלא הטיילונג כולל הכל ויחדשו בית החיים חדש של קהל הארטאדאקסי' ושם יניחו את רבי משה יוסף (ע"י בערוגת הבושם פרי' וארא את כל ההספר אשר נשא עליו בעת פטירתו).

בלילה ההוא חלם לו מרן הקדו"ט שאביו הק' מרן הייט"ל בא אליו ואמר לו מדוע לא קוברים אותו כאן מסיגנט, והשיב לו הקדו"ט שלפי חשבוננו לא נשאר שם מקום, והשיב הייט"ל שמקום אחד עוד נשאר, ויהיה בבוקר והנה חלום ושלח הקדו"ט את בנו מרן העצ"ח לראות אם אכן יש מקום שיספיק עבור קבורת רבי משה יוסף, וכאשר חזר העצ"ח ואמר שיש מקום שלח הקדו"ט טעלעגראם לאוהעל שיוליכו את הארון לסיגנט ורבינו ז"ל סיפר שמקודם לא עלתה על דעתם לעשות כן מעצמם מחמת אריכות הדרך שהוא דרך שלשת ימים, והקדו"ט הי' רגיל לומר שלא הניח אז תפילין ג' ימים רצופים כי היה אונן ג' ימים ובכל מקומות מושב בני ישראל אשר ארונו של "יוסף" הגיע, עשו לו אבל גדול ומספד תמרוצים, ורביה"ק זי"ע אמר פעם שהוא זוכר את הלוי שהי' לוי גדולה מאוד, ולבסוף הביאו את גופו הטהור לעיר סיגנט ונספד שם כראוי ונטמן באוהל אביו הייט"ל זי"ע.

עוד סיפר הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א ששמע מזקינו מרן רבינו ז"ל שאביו מרן העצ"ח חיים הי' רגיל לצאת על ציונו הק' של דודו הרה"ק רבי משה יוסף ביום היארצייטו וכן קיבל אז פתקאות לכבוד יומא דהילולא כמו שהי' רגיל ביומא דהילולא של אביו הק'.

מילי דמיט"ב

הניח אחרי חיבורים רבים שלא נדפסו ומובא כמה פעמים בשו"ת "אבני צדק" לאביו מרן הייט"ל, ובס' מקדשי ה' לנכדו הגה"צ מווייטצען כתב שלפני פרוץ המלחמה הגיע אליו שתי חבילות של כתבי יד מזקינו הק' כרך אחד ע"ד הפלפול וכרך אחד ע"ד הדרוש, וכשחזר אחרי המלחמה לא מצא אלא חלק הפלפול והדרושים נאבדו בשנות הזעם וחבל על דאבדין.

אבל נדפס ממנו ספר "מילי דמיטב" ופעם אחת נתן הרה"ק רבי משה יוסף טעם לקריאת שם ספרו מילי דמיטב, שבהיותו ילד קטן כאשר ישב בחיק אביו מרן הייט"ל זי"ע אמר לו אביו: בני יקרי משה יוסף כאשר תגדל ותתרב חכמתך ותזכה לחדש חידושי תורה ותהי' מחוברי חיבורים אז תקרא שם ספרך "מילי דמיטב" בעבור ששמך מרומז בתוכה, כי מילי דמיטב ר"ת מ"שה יוסף טייטלבוים.

להיות בבחינת ותורת חסד על לשונו, (אגב, רבינו ז"ל סיפר שבאותה שריפה בזבארוב נשרף גם חיבור שלם מהייטב לב על מסי' גטיין שהיה בשאלה בדי רבי משה יוסף ז"ל והייט"ל נצטער מאוד על זה, ואף כאשר הביאו לפניו מהעתקות התלמידים שהעתיקו את חידושי עס כל זה לא רצה שוב להדפיסו באומרו שרואה שמן השמים אין מסכימים להדפסת הספר).

אחרית ימינו

כאמור לעיל היה מגיד נפלא ודרשן מפואר פה מפיק מרגליות וכמנהג אבותיו הק' הפליא לעשות בדרשותיו ורבים השיב מעון והחזיר בתשובה שלימה בכח אמרותיו אשר פלחו כליות ונמסו לבבות בני ישראל, פע"א הגיע אל הרה"ק דילוג רב טעלעגראמע מדודו הגה"ק משינאווא זי"ע ובו כתוב לאמר שיפסוק מיד לישא דרשותיו ברבים, וכאשר קרא את הטעלעגראם לא ידע בנפשו מה זה ועל מה זה יפקוד עליו כאלה, ונסע תיכף ומיד לשינאווא והפציר ובקש מלפניו כי לא יוכל להפסיק בדרשותיו כי לולי זאת יעבירוהו בני קהילתו מכסא הרבנות כי כן הותנה ועומד מראש לישא דרשה במקלותם לעתים תכופות וכמנהג המקום מדינת אונגארין, וכן עשה שהמשיך לומר דרשותיו בקודש, והי' אין ויהי אלא לשון צרה, כי באותה שנה נתבקש רבי משה יוסף לשיבה של מעלה ולא השלים שנתו ונפטר בפתע פתאום במיתה חטופה ביום כ"ד טבת שנת תרנ"ז לפ"ק ועודנו במיטב שנותיו כב"ן שנה בלבד.

יסופר כי איזה שבועות קודם פטירתו ביום י"ב כסלו תרנ"ז בהספידו את הגה"צ רבי נתנלי הכהן שווארץ זצ"ל אבדק"ק מאד האריך בדברים חמים לבאר כי מיתה פתאומית הוא דבר גדול שאין לו צער כלל ומטב ממיתה ע"י חולי, ומזליהו חזי שגם הוא מת בהמיתה אשר חשק בה כאשר נאסף אל עמיו בפתע פתאום כאשר נסע לסיום הש"ס במאקאווא, ובשבו עכבוהו ללון בעיר בעקש-טשאבא, ולמחרתו כרע ושכב לדאבון לב כל ישראל.

ובקר' פרי ש"י כתב כדלהלן: כמה ימים לפני שבת הגדול של שנת תרנ"ז הגיע אל הרה"ק רבי משה יוסף דילוג רב טעלעגראמע מדודו הגה"ק משינאווא זי"ע ובו כתוב לאמר שלא ידרוש בשבת זו רק הלכות פסח בקיצור כי זה לטבתו, ואח"כ נסע לדודו הגה"ק משינאווא וא"ל שמהיום והלאה צריך להפסיק בדרשותיו, ואמר לו בתוך הדברים פי' על רש"י (ברכות יג:) שלא יקראנו בחטף, שצריכין להתפלל שלא ימות פתאום ח"ו, ובשבת תשובה דרש כרגיל, ובחודש טבת הי' בעיר בעקש-טשאבא ודרש דרשת התעוררות ובאמצע הדרשה נתעלף ונפטר אח"כ, ואז נודע כוונת דודו הק' בפי' רש"י, וכשנודע לדודו אמר בזה"ל: "איך האב מיך געבעטן ביי איהם, איך האב מיך דאך געבעטן", כי בטעם שפתיו כמעט שנוטל את כח הבחירה מכני אדם ומעורר על עצמו קטרוגים כי הבעל דבר טען שאין הוא יכול למלאות תפקידו.

סיפר הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א ששמע מזקינו מרן רבינו ז"ל שכאשר נפטר הרה"ק רבי משה יוסף זי"ע העבירוהו

על אחינו אשר ראינו צרת נפשו

מגבית השנתי תשע"א לפ"ק

לשובת מוסדות ישב לב בארה"ק

לעמוד לימין המוסד במצבם הכי קשה מאז הווסדה

איך בין אביסל
באקאנט אין מוסדות
ישב לב בארה"ק. לא
יאומן כי יסופר ווי זיי
פלאגן זיך אז מען
זאל קענען אנגיין

(מדברי מרן רבינו הגה"ק שליט"א, עצרת
רבתי ואסיפת חירום ליל שישי העעל"ט)

דערהערט דעם קול ה' בנח

שליסט אייך אן מיט סכומים עצומים
באופן יוצא מן הכלל

**לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו**

דבר בעתו

אמירת תהלים בימי השובבי"ם

(א)

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, הנה הר"ת של שמות בני ישראל הבאים מצרימה, הוא 'השבים', וסופי תבות 'תהלים', כי מסוגל לחטא זה רח"ל ובפרט בימי השובבי"ם לומר תהלים, ואמרו משמו של הרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל ז"ע שסגולה לזה להתענות בערש"ק, ובשבת קודש יאמר תהלים, וטוב לתקון החטא הזה. (דברי יחזקאל)

כח בדין לקטרג שם והוא רחמים גמורים, ולכך נקראים שרי דוד מלכינו תהלים שיכולים לפעול על ידם הכל ואין שטן ואין פגע רע.

(ליקוטי שושנה)

וכן אמירת תהלים מאחר שהתפלל דהמע"ה שיחשב קריאתו כעוסק בנגעים ואהלות נראה שמועיל לתיקון הברית

(מדבר קדמות להחיד"א)

מה שנקרא תהלים הלא הוא מלא תפילות על כל צרות שבאו עליו וא"כ איך נקרא תהלים שהם שירות ותשבחות כמו שזומר על הטוב ואדרבה תפילות ה"י ראוי לקרותו כי הן בקשות, רק ע"ד שאמר דהע"ה בו בטח לבי ונעזרתי ויעלוז לבי ומשירי אהודנו, שה"י בתוקף בטחון ובעת צרה ה"י בוטח בתשועה ועלה בלבו כאילו כבר נושע וה"י שמח בצרתו כאילו ה"י אז נושע וה"י משורר כאילו כבר הגיע אליו התשועה ולכן נקרא תהלים כי גם בעת התחנונו ה"י משורר כי אמונה תקוע בלבו שיושע ועלה בלבו השירה.

(הגה"צ מוויטצען וצ"ל)

ונראה לפרש מאמה"כ (תהלים ע"ב י"ט ב') ברוך ה' אלוקי ישראל מן העולם ועד העולם כלו תפילות דוד בן ישי, פי' שדוד המלך ע"ה ה"י מתפלל על כל הענינים שצריכים ישראל עד ביאת משיחנו על החולים שיתרפאו ועל הבריאים שלא יחלו ועל פרנסתם שיתברכו ולבטל מהם כל הגזירות קשות, ולעתיד לבוא אז יתבטלו כל הדינים ולא יצטרכו ישראל עוד לתפילות דוד המלך ע"ה וזהו כלו תפילות דוד בן ישי שאז יהי לישראל כל טוב, אבל לפני ביאת המשיח צריכים להרבות באמירת תהלים וכוחו רב לקרב הגאולה.

(מאור ושמש)

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה ס"ת תהלים, וי"ל דידוע דגלות מצרים הוא גלות הכולל כל הגליות, על כן הגם שמדבר הכתוב בגלות מצרים עכ"ז מרמז על כל הגליות, ומצרים פי' לפי"ז לשון מיצר וצער, והנה הגאולה מכל הגליות הוא ע"י תורה ותשובה, והנה תשובה יוכל כל אדם עשות משא"כ תורה מי שאינו ת"ח אינו יכול לעסוק בתורה, והבטיח השי"ת לדוד שיהי ספרו תהלים חשוב כעוסקים בנגעים ואהלות ועי"ז יהי הגאולה וזה שנרמז בדברי הכתוב ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה היינו שבכל הגליות יצאו רק בזכות תהלים.

(אגרא דכלה)

קבלתי מרבתי ה"ה אדמו"ר הגה"ק בעל ייט"ל מסיגט ומבנו מ"מ בעל קדויו"ט וצוק"ל והם לא באו להעמיס על החוטא אדרבה רק ענינים קלים, ואת זה אשר הראה לי מו"ר בעל קדושת יו"ט בספר לקוטי עצות להקדוש מוהר"ן וצ"ל וז"ל תיקון גדול למקרה לילה ח"ו לומר עשרה קאפיטל תהלים לאותו היום ואלו הן, טז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קל, קן, ומי שזוכה שאומרם באותו היום אין צריך לפחד עוד מהפגם הנורא כי בוודאי נתקן ע"ז.

(נר דוד)

כתב בס' מדבר קדמות וזה לשונו דוד המלך התפלל יהוי לרצון אמרי פי שהקורא תהלים יהא חשוב כעוסק בנגעים ואהלות, וכתבו גורי האר"י כי העוסק בסדר טהרות הוא תיקון לפגם הברית, ואפשר שזו היתה כוונת דוד המלך ע"ה דהקורא תהלים יהיה חשוב כנגעים ואהלות ויהיה תיקון משום פגם הברית עכ"ל. (בנין יוסף) לפעמים אין מועיל תפילה חלילה כי יש עליו קטרוג ואז העצה היעוצה לומר תהלים ולהתקשר בעולם הנקרא תהלה כי תהלה הוא מלשון תהל אור (איוב מ"א י') כי שם הוא רק אור גדול ואין

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קמז — בלתי מוגה

ביקור כ"ק אדמו"ר מקרעטשניף ירושלים שליט"א

בבית מרן רבינו שליט"א - בקרית יואל יע"א

יום ה' פרשת וישלח תשע"א לפ"ק

חיים. און אנהייב איז ער אזוי געזיצן, און דער עצי חיים האט נישט געשמועסט קיין ווארט, און נאך א שטיקל צייט האט זיך דער לקט עני געגעבן א רוף אן - כ'מיון ס'איז געווען די סדרה וישלח - ואני אתנהלה לאמי (בראשית לג, יד), 'לאמי' איז פון דאס לשון לומה בשמלה (בראשית רבה פ"ח ס"ד), א איד דארף זיך פירן איינגעהילט, דאס האט ער דעמאלטס געזאגט פאר'ן עצי חיים, אזוי איז ער דעמאלטס געזיצן א גאנצע ווייט און נישט געשמועסט, נאר זיך אנגעקוקט איינער דעם צווייטן, און 'ואני אתנהלה לאמי' איז געווען דאס איינע ווארט וואס זיי האבן גערעדט.

רבינו: זיי זענען אבער געווען ידידים.

האדמו"ר מקרעטשניף: מיון מאמע איז דאך א סיגוטער געווען, און מ'האט אזוי געשמועסט אין סיגוט.

רבינו: רבי יהושע מאמאשאווער (היה בנו של הרה"ק ר' יוסף מאמאשאב ז"ל מתלמידי החוזה מלובלין ז"ל) איז אמאל געווען אין שטאט סאטמאר, און דעמאלטס איז געווען רב אין שטאט דער זכרון יהודה, רבי יהודה גרינוואלד (היה הגה"ק בעל שבת

רבינו שאל בשלומם ובשלום מלוי

האדמו"ר מקרעטשניף: כ'זעה אז מ'איז יעצט אינמיטן א שמחה, אין די מעג פון שבע ברכות.

רבינו: יא, מיון אייניקל (בת הגה"צ ר' שמעון זאב מייזליש שליט"א, הדב"נ) האט חתונה געהאט.

האדמו"ר מקרעטשניף: כ'בין יעצט גלייך אנגעקומען אהער, ווייל כ'האב געהערט פונעם מאטן (כ"ק האדמו"ר מהר"צ מקרעטשניף ז"ל) אז דער לקט עני (הרה"ק רבי משה מאסוב ז"ל ידוע שה' לוחם גדול נגד ציונות המתחברים עליהם כמובא בספר הק' לקט עני עה"ת ומועדים) ווען ער איז אנגעקומען קיין סיגוט, איז ער געקומען גלייך פון דעם באהן צום עצי חיים, הגם וואס דעמאלטס איז געווען די תקופה וואס קאסוב מיט סיגוט זענען געווען אנגעצויגן.

רבינו: קאסוב מיט סיגוט זענען יא גוט געווען.

האדמו"ר מקרעטשניף: יא, כ'מיון צו זאגן אז עס איז געווען אנגעצויגן דער מצב, ועס כל זאת איז ער געגאנגען גלייך די ערשטע זאך - ווען ער איז אנגעקומען - צום עצי

שם המכשיר
אשר
אויסגלייכט דעם
**רבי מאיר
בעל הגס
פושקע**
רוסס:
**1-888
REB-MEIR**
732-6347

א פארזיכערטע סגולה אויף

בני חיי ומזוני

צו שטיצן

"צדקת רבי מאיר בעל הגס"

כולל עצי חיים

עסן, דער רבי וואלט געקענט זאגן מזאל אויפשטיין ווייל דער דאך גייט איינפאלן. האט ער געענטפערט, 'איך האב נישט געזעהן פון פריער אז די דאך גייט איינפאלן, נאר כ'האב פארשטאנען אז סתם אזוי בין איך נישט הונגעריג, אז איך זאל דארפן בעטן עסן, נאר, עפעס מוז דא זיין מן השמים, האב איך געבעטן מזאל אויפשטיין און אנגרייטן עסן'.

האדמו"ר מקרעטשניף: אזא מעשה איז דא ביים בעש"ט חק' מיט רבי מאיר הגדול פון פרעמישלאן (ה"ה ה'תק"ק רבי מאיר הראשון מפרעמישלאן ז"ל).

דער בעש"ט חק' איז דאך נתגדל געווארן ביי רבי מאיר הגדול אין שטוב - רבי יוסף יצחק (האדמו"ר הרי"צ מליבאוויטש ז"ל) שרייבט עס אויך - ער ברענגט א בריוו אז פון די פערצן ביז צו די זיבעצן איז דער בעש"ט חק' געווען ביי רבי מאיר הגדול, ווייל דער בעש"ט חק' איז דאך געווען א יתום.

רבינו: רבי מאיר הגדול האט שוין געוואוינט דעמאלטס אין פרעמישלאן, און דער בעש"ט חק' איז אויך געווען דארט אין פרעמישלאן?

האדמו"ר מקרעטשניף: יא, פון די פערצן ביז צו די זיבעצן איז דער בעש"ט חק' געווען אין פרעמישלאן. און שפעטער ווען דער בעש"ט חק' האט שוין געוואוינט אין מעזיבוש, איז רבי מאיר הגדול געפארן אמאל אין א מוצאי שבת פון פרעמישלאן קיין מעזיבוש - ס'איז א מהלך גדול - ווען ער איז אנגעקומען האט ער געבעטן דעם בעש"ט הקדושים טאכטער הרבנית אדל'ע זי זאל ארויס קומען צוגרייטן מלוח מלכה - ס'איז דאך געווען מוצאי שבת - זי איז דארט געווען אין שטוב מיט איהרע קינדער דער שפעטערדיגער רבי ר' ברוך פון מעזיבוש - היינט (י"חכמל) איז געווען זיין הילולא - און דער דגל, צוויי קליינע קינדער, פארשטייט זיך אז זי האט געהאט מיט זיך דארט די קליינע קינדער, און ווען זי איז געגאנגען אנגרייטן די מלוח מלכה פאר רבי מאיר הגדול, האט זי מיטגענומען די קינדער מיט זיך, און דעמאלטס איז דער גאנצער דאך איינגעפאלן.

רבי מאיר הגדול האט שוין ביי שלש סעודות געזעהן וואס עס טוט זיך, איז ער געפארן צום בעש"ט חק, און געזעהן

מיהודה עה"ת ושרת זכרון יהודה, רבי יהושע טאמאשאווער פלעגט רופן א רב 'שושנת יעקב', און ווען ער איז אנגעקומען קיין סאטמאר, האט ער געזאגט, 'לאמיר גיין צום שושנת יעקב', און איז געגאנגען צום רב. ווען ער איז אריינגעקומען האט אים דער רב רבי יהודה גרינוואלד מכבד געווען צו זיצן, פרעגט רבי יהושע'לע טאמאשאווער 'איר זענט דא דער שושנת יעקב?', און דער רב קוקט אים אזוי אן, פרעגט ער ווייטער 'ווען איר האט א שאלה אזוי און אזוי, ווי אזוי פסק'נט איר?', און ער פרעגט אים די שאלה, ענטפערט אים רבי יהודה גרינוואלד ווי אזוי ער פסק'נט, רופט זיך אן רבי יהושע טאמאשאווער 'אזוי', דער הייליגער רב - דער הייליגער דברי חיים - האט אנדערש גע'פסק'נט, איז דער רב שטיין געבליבן, און רופט זיך אן 'כ'האב יעצט - פאר איר זענט געקומען - געהאט די שאלה, אזוי איז מיר עמיצער געקומען פרעגן אזא שאלה, זאגט אים רבי יהושע'לע 'נו, דער רב קען שוין באפעלן אז עס איז אנדערש די הלכה'.

רבינו ביקש להביא כיבוד

*

ודיברו עוד אודות הרה"ק רבי יהושע טאמאשוב ז"ל

רבינו: רבי יהושע'לע טאמאשאווער איז איינגעשטאנען ביי א איד, און אינמיטן די נאכט, זאגט ער פאר דעם בעל אכסניא, ער זאל אים אנגרייטן עפעס צו עסן, זאגט ער, 'גוט, איך וועל אנגרייטן, זאגט אים רבי יהושע'לע, 'ניין, איך וויל אז די באלעבאסע זאל צוגרייטן, זאגט דער בעל אכסניא אז זי שלאפט שוין, זאגט ער 'וועק איר אויף', קוקט ער אזוי אן פארוואנדערט, זאגט ער אים נאכאמאל 'ניי וועק איר אויף', איז ער געגאנגען און האט אויפגעוועקט דאס ווייב, און געזאגט אז רבי יהושע'לע האט געזאגט זי זאל צוגרייטן צו עסן, איז זי אויפגעשטאנען און געגאנגען אין קאך צום שפאר (מרה), זייענדיג אזוי ביי די שפאר, איז איינגעפאלן דער דאך העכער איר בעט...

דער בעל אכסניא וואס האט דאס געזעהן האט שוין פארשטאנען וואס דא גייט פאר, און איז צוגעגאנגען און געזאגט, 'רבי, כ'וויל עפעס פרעגן, האט איר דאס געזעהן פון פריער, וואס האט איר געדארפט זאגן אז איר דארפט

צו ראטעווען דעם בעש'ט'ס טאכטער מיט די קינדער, ס'איז א מעשה ידוע.

רבינו: א איד האט ל"ע נישט געהאט קיין קינדער, איז ער געקומען צו רבי יהושע טאמאשאווער און זיך מזכיר געווען, האט רבי יהושע'לע טאמאשאווער געבעטן געלט כך וכך, זאגט דער איד 'רבי, גוט, איד בין מסכים, איז איד וועל האבן דאס קינד וועל איד געבן דעם סכום, זאגט ער 'גוט, איד בין מסכים'.

צום יאר איז אים געבוירן געווארן א יונגל, האט רבי יהושע'לע געזאגט פאר'ן פאטער 'ביזסט מיר שולדיג א חוב, זאגט דער איד אז ער געבט נישט, ער האט דאך שוין געהאט דאס יונגל... זאגט אים רבי יהושע'לע 'לעולם, וואלט איד דין געדארפט יעצט שעלטן, דו האסט מיר געמאכט אזא זאך, נאר מ'טאר דאך נישט שעלטן, נו, איז קום אהער און איד וועל דין בענטשן, 'דרייצן רויטע מוידן... און אזוי איז געווען, ס'איז אים שפעטער געבוירן געווארן דרייצן רויטע מוידלעך.

*

האדמו"ר מקרעטשניף: רבי יהושע טאמאשאווער איז געווען זייער א איש פלא - רבי יאנקעלע (הגה"ק רבי יעקב מפשעווארסק ז"ל) רעדט זייער אסאך פון אים ווי גרויס ער איז געווען - און פון דעסמוועגן איז ער געווען זייער שטארק נכנע פאר'ן צאנזער רב.

רבינו: אוודאי, ער איז געווען אין צאנז אסאך, ער איז נתגדל געווארן אין צאנז.¹

האדמו"ר מקרעטשניף: מיין עלטער זיידע דער קרעטשניפער רב (הגה"צ רבי צבי הירש ריינמאן ז"ל), וואס איז געווען א איידעם ביים הגה"ק רבי אברהם אהרן דער קאלבאסאווער רב (הגה"ק רבי אברהם אהרן טייטלבוים ז"ל בנו של מרן הייטב לב ז"ל), איז במקורו געווען א בעלזער חסיד, דעם נאראלער רבי'ס (הגה"צ ר' יצחק משולם זלמן ז"ל) א זון, נאר נאכדעם וואס ער איז געווארן א אייניקל פונעם ייטב לב, האט אים דער ייטב לב גענומען איינמאל קיין צאנז, איז ער געווארן שטארק פארקויפט פאר צאנז, כאטש ער איז געווען זייער שטארק אין בעלזא. און אין בעלזא האט מען נישט געטוישט קיין חסידות... דאך איז ער זייער שטארק פארקאכט געווען אין צאנז.

דער זיידע דער קרעטשניפער רבי (הגה"ק רבי אליעזר וואלף ז"ל מק"ק סיגוט) איז געווען א מחותן מיט אים (כי בנו של הגה"ק ר' אליעזר וואלף הי"ה הגה"צ ר' נחמן חיים הי"ה חתן הגה"צ רצ"ה ריינמאן ז"ל), און ער האט זייער אסאך גערעדט פון צאנז, און די אלע ענינים פון צאנז איז געווען וואס ער האט געהערט פון דעם מחותן זיינעם דער קרעטשניפער רב וואס האט זיך געווייקט אין צאנז.

ער (הגה"צ אב"ד קרעטשניף הג"ל) האט געהאט דריי שטארקע רבי'ס, ער האט געזאגט אז ער האט געגעסן צעהן יאר קעסט ביים ייטב לב (ה"ה חז"ן), און במקורם זענען זיי דאך געווען בעלזא, איז ער געפארן צום מיטעלן רב (הגה"ק מהר"י ז"ל), און איז געזיצן צוויי יאר אין צאנז.

ער איז געווען דעם טאמנעס טאמנ'ס שווער.

רבינו: ווי אזוי האט געהייסן דער קרעטשניפער רב?

האדמו"ר מקרעטשניף: אזוי ווי מיין טאטע האט געהייסן (הגה"צ רבי צבי הירש ז"ל), מיין טאטע איז געווען דער ערשטער נאמען נאך אים.

רבינו: יא, ער האט געהייסן 'ריינמאן, ס'איז דא אין עצי חיים תשובות צו רבי אליעזר ריינמאן (ה"ה בן הגה"צ ר' צבי

בשבת ועי' יושע בוש"ק כי האוה"ה הק' כתב עה"פ ושמרו בני ישראל את השבת, ד"א"ת" השבת היינו תוספות שבת, והוסף הרה"ק מצאנו לפרש המשך הכתוב, ושמרו בני ישראל "את" השבת, כאשר ישמרו בני ישראל תוספות שבת כדבעי, אז לעשות את השבת, יפעל התוספות שבת, "לדורותם" שיהי' לו דורות, בני ובני בני ורעא חייא וקיימא, וכן זכה להושיע בוש"ק.

¹ וכן ידוע מה שסיפר רבינו כמה פעמים שגוש"ק בברכתו של מרן הק' מצאנו ז"ל, עיין בשו"ת דברי חיים (ח"ב אבה"ע י"ד) שכותב לו היתר לגרש אשתו, אך ביקש שישאל לעוד גדולי הדור, ואכן הרה"ק מצאנו שלח תשובה זו להשאל ומשיב אשר הסכים עמו ונרפס תשובתו בשו"ת שו"מ (מהדו"ק ח"א סי' ב), וכמו"כ שלח תשובה זו להתידושי הרה"מ אשר פלפל בדבריו בשו"ת חידושי הרי"מ (אה"ע סי' ל"ח) ואחרי שמוסיק כהדברי חיים מסיים שם להרה"ק מצאנו ז"ע בזה"ל: "ויותר טוב שיפעל בתפלתו שיפקוד ה' אותה כעובדא דרשב"י במדרש", עכ"ל.

ובכתבי הגה"צ בעל בנין צבי מוויטצען זצ"ל מובא שאותו אברך היה הגה"ק רבי יהושע מטאמשוב זי"ע, ומרן הק' מצאנו כשראה את דבריו של החידושי הרה"מ אמר: "ער איז דאך גערעכט" ופנה אל האברך ואמר לו שיקבל על עצמו להקפיד ולקבל עליו תוספות שבת מדי שבת

האט מען אויפגענומען דעם ברודער פאר א רב אין נאראל.

דער זיידע רבי מאיר'ל קרעטשניפער (בנו של הרב הקדוש רבי מרדכי מנאדבורנא ז"ל) האט געוואוינט אין קרעטשניף, און דער זיידע (ה"ה בנו הגה"ק ר' אליעזר זאב ז"ל) וואו דער טאטע איז געוואקסן ביי אים, האט געוואוינט אין קרעטשניף ביזן ערשטן וועלט מלחמה, ווייל דעמאלטס איז דארטן געווארן די גרעניץ, דאס איז געווען משעכיץ און דאס איז געווען ראמעניא.

רבינו: יא, קרעטשניף איז געבליבן ראמעניא. **האדמו"ר מקרעטשניף:** און דער עולם האט נישט געקענט קומען, איז שוין נישט געווען שייך צו זיצן ווייטער אין קרעטשניף, במילא האט ער געמוזט אריבער גיין קיין סיגוט, און האט שוין געוואוינט אין סיגוט ביז שנת תש"ד. דער עצי חיים ז"ל איז אמאל דורך געפארן מיט ר' מרדכי פערלשטיין נעבן דעם זיידע'ס הויז אין סיגוט, האט ער געזאגט פאר ר' מרדכי זאלסט וויסן אז פון דעם הויז גייט ארויס תורה לשמה.

רבינו כיבוד לברך על הפירות

ודיברו עוד משמחת השבע ברכות

ורבינו שאל אודות האכסניא בקרית יואל בבית הרח"ה ר' שלמה

סאכאוויטש הי"ד שלמד בישיבת קרעטשניף בכפר אתא

ונפרדו ברב ברכות

הירש ז"ל) וועגן א עגונה שאלה (שרת עצי חיים אבה"ע סי' ו' וסי' כ"ג וסי' כ"ו).

האדמו"ר מקרעטשניף: די קינדער האבן געדורקט ספרים פון אים, שימוש האט ער גענומען ביים ייטב לב, ווייל ער האט דאך געגעסן קעסט ביים ייטב לב.

רבינו: דער ייטב לב האט איהם אויך פארשאפט פאר אים דאס רבנות, קרעטשניף האט באלאנגט פאר סיגוט, ס'איז געווען א גליל פון סיגוט, ס'איז געווען גאר נאנט צו סיגוט. **האדמו"ר מקרעטשניף:** דאס רבנות איז געווען א נדן.

רבינו: דער ייטב לב האט אזוי געמוהן, ער האט צומיילט פון סיגוט, אזוי האט ער געמוהן מיט טעטש (שהיתה ג"כ בגלילות סיגוט ומסרו לבנו מרן הקדושת יו"ט ז"ל).

האדמו"ר מקרעטשניף: דער נאראלער רב (הגה"צ רבי חיים מאיר יחיאל שפירא ז"ל אב"ד נאראל בני ברק) האט מיר געזאגט, אז ביז דער זיידע האט נישט געהאט דאס רבנות אין קרעטשניף, האט מען דעם ברודער (הגה"צ ר' שלום ז"ל) וואס איז געווען רב אין נאראל אנשטאט זייער פאטער נישט אויפגערופן 'מורה מורינ'.

נאר נאך וואס דער זיידע האט באקומען דאס רבנות אין קרעטשניף, האט מען דעם ברודער אויפגערופן 'מורה מורינ', דער זיידע איז געווען עלמער, נאר ער איז דאך אוועק פון גאליציע, און האט געגעסן קעסט ביים ייטב לב,

ביקור גומלין אצל כ"ק אדמו"ר מקרעטשניף ירושלים שליט"א

בבית האכסניא בקרית יואל יע"א

יום ה' פרשת וישלח תשע"א לפ"ק

אז רבי שמעון יערוסלאווער איז נאך געפארן צום הייליגן רבי ר' אלימלך, און איז געפארן צום רבי'ן פון לובלין, און ער איז נאך אנגעקומען קיין בעלזא.

רבינו: יא, ער איז שוין געווען דעמאלטס א זקן.

האדמו"ר מקרעטשניף: און ווען ער איז געווען אין בעלזא אויף א שבת, האט ער געבעטן פאר'ן בעלזער זאל קומען מיט אים און אים ווייזן דאס בית מדרש, און וואו ס'איז זיין קביעות מקום צו דאווענען, האט אים דער בעלזער רב געפרעגט וואס איז דער ענין אין דעם, האט רבי שמעון יערוסלאווער געזאגט, שבת זאגט מען 'רצה

האדמו"ר מקרעטשניף קיבל את פני רבינו

בבית האכסניא

והשיב את רבינו לצד ימינו

זאמר: אין בעלזא איז געזיצן דער גאסט אויף דער רעכטער זייט, אנדערש וואו אומעטום, נאר אין בעלזא איז געווען אזוי.

כ'האב יעצט איבער געזאגט – ווען כ"בין געווען זעהן דאס בית מדרש וואו מ'גייט דאווענען שבת, און מ'האט געפרעגט פארוואס מ'קען זיך נישט פארלאזן, ס'איז דאך דא ווער ס'זארגט אויפן בית מדרש, האב איך דערציילט –

והחליצנו, החליצנו איז מלשון חליצה, און ביי חליצה דארף מען דאך קובע מקום זיין.² דאס גאנצע ענין וואס חז"ל זאגן (ברכות א:) כל הקובע מקום לתפילתו אלקי אברהם בעזרו, איז אויך דאס ענין, אז מ'איז קובע א פלאץ איז מען ממשיך קדושה אויף דעם פלאץ.

רבינו: מ'דערציילט אז ווען רבי שמעון יערוסלאווער איז געפארן קיין בעלזא,³ איז ער געווען זעהן די שוהל וואס דער בעלזער רב האט געבויט, און רבי שמעון יערוסלאווער (שכסוף ימיו כבו מאור עיניו) האט אויסגעטאפט די ווענט, און ביי איין פלאץ האט ער זיך אפגעשטעלט, האט זיך אנגערופן דער בעלזער רב, אז ווען מ'האט געבויט די שטיקל וואנט איז ער נישט געווען דארט (והרה"ק מ'ערסלאווער הרגיש במישוש ידיו חק, שכאשר בנו כותל זה לא עמד שם הרה"ק השר שלום מבעלזא, ועל כן נחסר שם מחקדושה שהכנים בשאר חלקי הבנין).

*

2

כידוע שאצל צדיקי בית בעלזא היה קפידא גדולה לסדר המקומות בעריכת השולחן [דאס זענען ביים טיש], והם בעצמם היו נכנסים קודם עריכת השולחן להורות היכן להושיב כל אחד על מקומו הראוי, ועיין בס' ומשה היה רועה (ח"א עמ' ק) שהרה"ק המהר"י מבעלזא התפלא כששמע שהרה"ק העצי חיים אינו נכנס קודם עריכת השולחן לערוך את מקום וסדר הישיבות והכיבודים, ועי"ש מה שאמר בזה.

ועיין בס' פאר וכבוד (אות כ"ג) שמביא שפע"א סיפר השם שלמה ממונקאטש סיפור זה, רק בשינוי בקצת שאז היה שם גם הרה"ק רבי שמעון מ'ערסלאווער והוא ביקש שהרה"ק יראה לו מקומו, והרה"ק מקאמינקא הוסיף הראיה מרצה והחליצנו. והוסיף השם שלמה - בא וראה כמה גדול שיעת חולין של צדיקים, כי בסידור הארז"ל (ובס' פרע"ה שער עניי הסעודה פ"ד) פירשו את המונות של רצה והחליצנו לפי כונת החליצה, ע"ש.

3

עי' ב"ג אורות (ח"ב עמ' רל"ב) שפע"א כאשר יצא הרה"ק השר שלום מבעלזא ז"ל מהיכל קדשו של החוזה מלובלין, נכנס אחריו הרה"ק ר"ש מ'ערסלאווער ז"ל, וראה את החוזה פוסע בחדרו הלך ושוב, ואמר 'צוועלעף מייל ארום דארף מען פארן צו אים, און מ'איז מחויב צו פארן צו אים, וזוהו הבין הרה"ק מ'ערסלאווער שהדברים מכוונים אליו, ולכן בוקעותו נסע לבעלזא.

האדמו"ר מקרעטשניף: היינט נאכט (י"ט כסלו) איז דער יארצייט פונעם רבי ר' בער (המגיד חק) ממעזריטש ז"ל, די קינדער זענען דאך אייניקלעך פונעם רבי ר' בער.⁴ **רבינו:** יא, זכותו יגן עלינו.

האדמו"ר מקרעטשניף כיבר את רבינו לברך על היין **רבינו:** לחיים, דער אויבערשטער זאל העלפן ברכה והצלחה און סיעתא דשמיא, מ'זאל קענען משפיע זיין פאר אידישע קינדער אלעס וואס מ'דארף. **האדמו"ר מקרעטשניף:** אמן, אמן, דער אויבערשטער זאל העלפן, די שמחה פון די שבע ברכות זאל משפיע זיין ווייטער שמחות, שבת מתוך שמחה אינאיינעם.

רבינו בירך לחיים לבנו הרה"ג ר' מאיר איתמר שליט"א רב

דביהמ"ד טרעבישאן בווייליאמסבורג

האדמו"ר מקרעטשניף: ער הייסט נאך א טאטע מיט א זון (הרה"ק ר' מאיר מקרעטשניף ז"ל ובנו האדמו"ר ר' איתמר מנאדבורנא ז"ל). מיר זענען אייניקלעך סיי פון רבי אליעזר וואלף און סיי פון רבי איתמר (שהיו אחים, בני רבי מאירל הנ"ל, כי האדמו"ר מהרצ"ה מקרעטשניף היה חתן האדמו"ר ר' חיים מרדכי מנאדבורנא שהי' חתן האדמו"ר ר' איתמר ז"ל).

רבינו: כ'האב געקענט רבי איתמרל, כ'האב אים געזעהן ביי די חתונה פון ר' יצחק עמשעדער (הרה"ג ר' יצחק מייטלבוים שליט"א רב דביהמ"ד עמשעד כב"פ בנו של הגה"צ רבי נפתלי ט"ב ז"ל אב"ד עמשעד מנכדי מרן הייטב לב ז"ל), דער פעטער ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) איז אויך געווען דארט, ער איז געווען מסדר קידושין, און דארט האב איך זיי געזעהן זיצנדיג צוזאמען, די חופה איז געווען אין שטוב, ווייל די עמשעדער רעביצין איז נישט געזונט געווען.

האדמו"ר מקרעטשניף: ער איז א איידעם ביי רבי מרדכי בישטענער (ה"ה האדמו"ר מבישינא בארא פארק ז"ל נכד הרה"ק רבי מרדכי מנאדבורנא ז"ל).

רבינו: די חתונה איז געווען אין איסט-סייד (מקום מגורו של האדמו"ר מעמשעד ז"ל), כ'בין נאך געווען א בחור, ר' יחזקאל

4

כי חותן רבינו ה"ה האדמו"ר מוויזשניץ שליט"א מתייחס אחריו, וזוהו סדר היחוס, האדמו"ר האמרי חיים ז"ל, בנו של הרה"ק האהבת ישראל ז"ל, בנו של הרה"ק האמרי ברוך ז"ל, בנו של הרה"ק הצמח צדיק ז"ל, חתנו של הרה"ק מרזישין ז"ל, בנו של הרה"ק ר' שלום שמא מפרהביטש ז"ל, בנו של הרה"ק ר' אברהם המלאך ז"ל, בנו של הרה"ק המגיד הגדול ממעזריטש ז"ע.

רבי אברהם־מלך ווערצבערגער האט געליינט, און האט אים אויסגעלאזט מיט די ווערטער 'לשאת את השולחן, און דער רבי ז"ל האט זיך געגעבן א רוף אן 'פירן מישו'. דאס איז א סימן אויף סמיכה, כ"בין געשטאנען אונטער אים און כ'האב עס געהערט פון אים.

א' הנזכרים: נישט דער רבי ז"ל אליינס האט געליינט? (כדרכו בקודש במשך כל השנים עד שב"ק משפטים שקלים שנת תש-כ"ח)
האדמו"ר מקרעטשניף: דאס איז געווען שפעטער ווען ער איז שוין צוריק געקומען קיין וויליאמסבורג אויף שבת פון בעל-הארבער (ששהה שם מחמת חולשתו מקיץ תשכ"ח עד קיץ תשל"ד שאז העתיק דירתו לקרית יואל).

רבינו: ס'איז דעמאלטס געווען שבת שקלים.
האדמו"ר מקרעטשניף: יא, פרשת תרומה, און שקלים.
רבינו: דאס איז געווען ווען דער פעטער ז"ל איז שוין נישט געזונט געווען, נישט ווען כ"בין אהיים געקומען פון ארץ ישראל, נאר שפעטער (בשנת תשל"ד).
א' הנזכרים: די מעשה איז נישט געווען אז דער רבי ז"ל האט אויסגעלאזט 'בת מי זהב'?

רבינו: ניין, דאס איז געווען פרשת וישלח, ווען דער פעטער ז"ל איז געווען אין בארא פארק שנת תשכ"ו, און ער האט נאך אליינס געליינט.⁵
האדמו"ר מקרעטשניף: דער סאטמאר רב ז"ל האט געזאגט אז די עבודה פון ליינען אין די תורה איז אחת מעבודות קשות שבמקדש, און ער האט זיך עס געלערנט אין בעלזא,⁶ ווייל אין בעלזא איז געווען זייער שטארק די ענינים אז דער וואס איז עולה אין די תורה זאל האבן א שייכות צו די קריאה וואס מ'ליינט פאר אים.

נחפזו לשלום בברכת שבתא טובא

(ווערצבערגער) שמש האט געפירט די חופה, אין שטוב איז געווען די קבלת פנים, כ'צעדענק אז דער פעטער ז"ל איז געווען אויבן-אן, און רבי איתמרל איז געווען אזוי נעבן אים, און דער טאטע ז"ל איז אויך געווען דארט ביים מישו, און ביים מישו זענען געווען די קינדער פון רבי איתמר, דער סטראזניצער רבי (האדמו"ר רבי ישכר בער ז"ל), און דער זוטשקער רבי (האדמו"ר רבי יצחק אייזיק ז"ל), א.א.וו. און פון ארום זענען געשטאנען די אייניקלעך, דער קליוולאנדער רבי (הגה"צ ר' אשר מרדכי ז"ל שמאל מקום אביו האדמו"ר מסטראזניץ ז"ל), א.א.וו. ס'איז נישט געווען אסאך מער מענטשן ווי עס זענען דא... אפשר צוואנציג מענטשן.

בעל האכמניא: דער קאמארנער איז דארט געווען, כ"בין דארט געווען - אלץ יונגל - מיין טאטע איז געווען א עמשעדער, און א נאדבורנער.

רבינו: דעם סטראזניצער רבי'ס קינדער האבן געזונגען ניגונים, און זיך אזוי געשאקלט, און דער פעטער האט געקוקט רעכטס און לינקס ווי אזוי זיי זינגען (וכפי שמספרים נכדי נדבורנא ששרו אז ניגון דביקות והתעוררות הניגון הידוע שהי' הרה"ק רבי מרדכי מנאדבורנא ז"ל מנגן על אליהו הנביא בזמירות מוצ"ש), די מעשה האט געדארפט זיין שנת תשכ"ד אדער תשכ"ה.

בעל האכמניא: דער אלטער רבי ז"ל (מון רבינו בעל דברי יואל) איז דאך אויך געווען מסדר קידושין ביי רבי מאיר (ה"ה האדמו"ר רבי מאיר ממאסלאוו ז"ל בנו של האדמו"ר מסטראזניץ ז"ל) ביי דעם עמשעדער רבי'ס איידעם.

רבינו: יא, אוודאי, ער האט געהייסן ר' חיים מאיר.
בעל האכמניא: כ'צעדענק אז ווען ער איז נישט געזונט געווען, האט מען אים צוגעגעבן א נאמען 'חיים'.
האדמו"ר מקרעטשניף: ער האט געהייסן נאכ'ן זיידן רבי מאיר'ל קרעטשניפער.

רבינו: מיין מחותן דער מאשלויער רבי - מיין זוהן רבי מענדל'ס (הגה"צ אב"ד קהלתינו וומ"ס שליט"א) מחותן - איז א זוהן פון דעם רבי מאיר'ל דער מאשלויער רבי (חתן הרב מעטשעד ז"ל).

*

האדמו"ר מקרעטשניף: כ'קען דערציילן עפעס א זאך וואס איך מיין אז עס וועט זיין א חשיבות, ווען מ'איז אהיים געקומען נאכ'ן עסן קעסט אין ארץ ישראל, בין איך געשטאנען ביים ליינען אונטערן סאטמאר רב ז"ל, און מ'האט געגעבן א עליה (לרבינו שליט"א), כ'מיינ אז שלישי, און

5

בשב"ק פרשת וישלח שנת תשכ"ו לפ"ק, שבת מון רבינו בעל דברי יואל ז"ל בבארא פארק, וכיבדו את כ"ק מון רבינו שליט"א - בהיותו בחור - בעליה לתורה, ורבינו סיים את הקריאה בתיבות 'בת מי זהב' ומון ז"ל כדרכו בקודש הייך ואמר: 'רש"י זאגט עשיר היה'.

6

בס' זכר צדיק לברכה (ח"ו פרק מ"ה) מביא שרבינו אמר פעם ששמוע מהרה"ח רבי אהרן יהושע לאנדא ע"ה המשב"ק של הרה"ק המהרי"ד מבעלזא זי"ע שאמר בשם רבו שחלוקת העלויות הוא אצלו מהעבודות הקשות שבמקדש, אשר כידוע גם היה לו עסק גדול בהוה.

דברות קודש

ששמענו

מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

אצל עצרת רבתי ואסיפת חירום לטובת מוסדות יטב לב בארה"ק, ה' ויחי תשע"א לפ"ק

מ'געפון מיר די וואך אין די סדרה, יעקב אבינו האט געבענטשט די קינדער פון יוסף הצדיק "בך יברך ישראל לאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה". דאס איז הייליגע ברכות וואס יעקב אבינו האט געבענטשט זיינע אייניקלעך, און דאס איז א ברכה וואס יעדער טאטע בענטשט זיינע קינדער אין יעדן ערענסטן זמן "ישימך אלקים כאפרים וכמנשה" אזוי ווי אפרים און מנשה.

האב איך געקלערט אזוי. יוסף הצדיק האט א נאמען געגעבן זיינע צוויי קינדער אפרים און מנשה. אפרים האט ער א נאמען געגעבן "כי הפרני אלקים בארץ עניי" און מנשה האט ער א נאמען געגעבן "כי נשני אלקים את כל עמלי". ס'איז דא א שיין ווארט פון זיידן דער ישמח משה וואס ער זאגט "כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ". זאגט ער א מענטש ווערט געבוירן "אדם לעמל יולד". א מענטש ווערט געבוירן אז מען זאל זיך פלאגן. מ'איז נישט אראפגעקומען אויף דעם עולם צו עסן מוציא-מיט-האניג. א מענטש פלאגט זיך אויף דעם עולם. פארוואס דארף מען זיך אזוי פלאגן? ווייל עס איז דא א גזירה פון "בזיעת אפיק תאכל לחם".

זאגט ער אז איינער לערנט תורה מוז ער זיך מיינע זיין אויף תורה. פארוואס עפעס דארף ער זיך פלאגן אויף תורה? פארוואס עפעס דארף ער זיך מיינע זיין? פארוואס זאל ער נישט פארשטיין תורה בפשטות? זאגט ער אז בזיעת אפיק תאכל לחם גייט ארויף אויף די תורה אויך. די תורה ווערט אנגערופן לחם. זאגט ער צוויי מאל דארף מען זיך נישט פלאגן. אז מען פלאגט זיך אויף תורה איז מען מקיים דעם בזיעת אפיק תאכל לחם אויף תורה, דארף מען זיך שוין נישט פלאגן אויף פרנסה.

"כל המקבל עליו עול תורה" איז "מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ" אז מען זאל זיך נישט דארפן פלאגן אויף פרנסה. אזוי זאגט דער ישמח משה.

דער זיידע ז"ל אין עצי חיים זאגט מיט דעם "אם בחקותי תלכו" זאגט רש"י "שתהיו עמלים בתורה". אויב מ'איז עמלים בתורה, מ'איז מקיים דעם "עמל" מיט די תורה, איז "זנתתי גשמיכם בעתם" דארף מען זיך שוין נישט פלאגן אויף פרנסה.

כ'האב אמאל געזאגט מיט דעם, אז יששכר און זבולון האבן געמאכט א געשעפט. זבולון פארדינט און ער געט פאר דעם יששכר וואס ער איז עוסק בתורה. נו, יששכר פלאגט זיך, ער איז מקיים דעם שתהיו עמלים בתורה. זבולון האט א חלק אין די תורה פון יששכר, נישט נאר אז ער האט א חלק אינעם לימוד התורה פון יששכר. ער האט א חלק אין זיין פלאג, אין זיין עמלות בתורה. אז זבולון האט א חלק אין זיין פלאג, דארף ער זיך שוין נישט אליינס פלאגן אויף פרנסה.

וועגן דעם, אז מען געט געלט פאר תורה, העלפט דער אויבערשטער אז מען האט פרנסה בהרחבה גדולה, ווייל מ'האט שוין מקיים געווען דעם עמל מיטן שתהיו עמלים בתורה. באמת האט מען זיך נישט געפלאגט אזוי אויף תורה, אבער דער לומד תורה האט זיך געפלאגט, נוצט זיין פלאג אויף דעם תומך אויך, ווייל ער האט א חלק אין יענעם תורה.

די תורה ווערט אנגערופן ארץ. ס'איז ארוכה מארץ מידה, אזוי ווערט די תורה אנגערופן ארץ. יוסף הצדיק האט א נאמען געגעבן זיין קינד, כי הפרני אלקים בארץ עניי. דער אויבערשטער האט אים געהאלפן "בארץ עניי" ער האט זיך אסאך געפלאגט אין תורה. אויב אזוי וועגן דעם איז כי נשני אלקים את כל עמלי, האט דער

אויבערשטער אים געמאכט פארגעסן פון די אנדערע פלאג. ער האט זיך נישט געדארפט פלאגן אויף אנדערע זאכן. ער האט זיך געפלאגט אויף תורה האט ער יוצא געווען.

וואונטשט א טאטע אן זיין קינד. ישימך אלקים כאפרים וכמנשה, דער אויבערשטער זאל דיר העלפן, אז עס איז דיר באשערט זיך צו פלאגן, זאלסטו זיך פלאגן אויף תורה, און זאלסט זיין "כאפרים" כי הפרני אלקים בארץ עניי, אין די תורה זאלסטו זיך פלאגן, וועט נאכדעם זיין "וכמנשה" כי נשני אלקים את עמלי, וועסט פארגעסן פון אנדערע פלאג.

כ'האב אינזיגען געהאט אזוי, איך בין אביסל באקאנט אין מוסדות יטב לב בארחה"ק. לא יאומן כי יסופר זייער פלאג ווי זיי זענען זיך מייגע, זיי פלאגן אז מען זאל קענען אנגיין. ווער עס העלפט ארויס דעם מוסד, און האט א חלק אין דעם לימוד התורה פון די אלע תשוב"ר, ישיבה קטנה בחורים און ישיבה גדולה, דער אויבערשטער העלפט אז עס איז הפרני אלקים בארץ עניי, וועט איה"ה זיין כי נשני אלקים מכל עמלי. מ'זאל נישט וויסן פון קיין אנדערע עגמת נפש, פון קיין אנדערע פלאגערין פון אנדערע זאכן.

די מוסדות פלאגן זיך דאך אזוי שטארק. אז מען האט א חלק אין דעם עמל, וועט דער אויבערשטער העלפן אז מ'וועט זיך נישט דארפן פלאגן אליינס. דער אויבערשטער וועט העלפן אז עס וועט זיין א גרויס הרחבה.

איך בין אביסל באקאנט אין דעם מוסד. צר לי מאוד בצערם. ס'זינט מיר זייער וויי מיט זייער צער. מ'מיינט אז עס קומט ארויס א איד פון ארץ ישראל, ער שטעלט זיך אויף און ער רעדט. זיכער האט ער פארגעשריבן אביסל גוטע מליצות, גוטע מעשיות צו קענען אפעלירן צו מענטשן. ליידער ליידער ס'איז אמת. ס'איז נישט קיין טרוקענע מליצות, ס'איז נישט סתם ווערטער. ס'איז זייער זייער א שווערער מצב.

ער האט אויסגעריכענט, מ'האט געהערט ווי ער זאגט אזוי, די קינדער זענען סאטמארער, די מלמדים זענען סאטמארער, די עלטערן זענען סאטמארער, ס'איז סאטמארער, און ליידער מ'קען זאגן די מהרסים אויך. ליידער ליידער, אפילו די מהרסים זענען אויך. מ'ברעכט אונטער די מוסדות.

דער אויבערשטער זאל העלפן מ'זאל קענען ווייטער אנגיין. ס'איז זייער שווער, מ'פלאגט זיך זייער זייער שטארק. מ'האט געהערט ווי די אידן קוקן ארויס, בעט איך דעם ציבור, איצט רעדט מען צו בארא פארקער אידן, איך בעט זייער בכל לשון של בקשה, אז מען זאל זען זיך מ'זאל זען ארויסצוהעלפן אז מ'זאל קענען צאלן געהאלט.

איך קוק מיך אזוי אום, ס'איז היינט נאכט, מארגן איז עשרה בטבת. מ'פאסט עשרה בטבת ווייל עס האט זיך אנגעהויבן דער חורבן. דארט האט מען געצאלט געהאלט אויף חודש אב, וואס דעמאלט איז תשעה באב ווען עס איז געשען דער גרויסער חורבן. ליידער איז דאס א גרויסער קשר צווישן עשרה בטבת און תשעה באב. דארט האלט מען ערשט ביי תשעה אב...

ס'איז גוטע ווערטלעך, אבער דאס איז ליידער אזא שווערער מצב, מ'האט שוין אזוי לאנג נישט געצאלט געהאלט. דאס זענען מענטשן, ארימע אידן און באקומט א חודשליכער געהאלט. מ'זאל זיך פארשטעלן יעדער איינער, מ'זאל נישט פארקומען מ'זאל אים שולדיג זיין פינף חדשים געהאלט. ס'איז חודש טבת און מ'האלט נאך ביי חודש אב.

ס'איז א גרויסער זכות פאר ווער עס העלפט ארויס, ווער עס איז מסייע לדבר מצוה, דער אויבערשטער זאל העלפן מ'זאל זיין כי הפרני אלקים בארץ עניי, נשני אלקים את כל עמלי, נישט וויסן פון קיין שום צער און קיין שום עגמת נפש. דער אויבערשטער זאל העלפן א גרויסער הרחבה, הרחבה גדולה. דער אויבערשטער זאל העלפן מ'זאל קענען געבן צדקה פאר די הייזגע מוסדות און די ארץ ישראל'דיגע מוסדות, מ'זאל גרינג אנקומען, דער אויבערשטער זאל העלפן מ'זאל זיך קענען צוזאמקומען מיט פרייליכע הערצער.

דער אויבערשטער זאל העלפן, מ'שטייט איצט עשרה בטבת אויפדערנאכט, דער גואל צדק וועט קומען וועט זיין צום העשירי יתהפך לששון ולשמחה, דער אויבערשטער וועט העלפן עס וועט זיין למועדים ולימים טובים, דער גואל צדק זאל קומען במהרה בימינו אמן.

מתוך דרשת הרה"ח ר' מאיר נפתלי פערל הי"ו

בעצרת רבתי ואסיפת חירום לטובת מוסדות יטב לב בארה"ק

ליל שישי פרשת ויחי, אול"י עשרה בטבת תשע"א

אויף וואס האט דער רבי ז"ל געוויינט?!

רבתי, איך וויל פארציילן א קליינע מעשה וואס כ'האב עס אליינס געהערט פון ר' אהרן טייטלבוים וואס איז יארן לאנג געגאנגען נאך געלט פאר מוסדות יטב לב, און ער האט נושא בעול געווען אין די הנהלת המוסדות.

ער האט דערציילט, עס איז געווען ארום צוויי יאר פארן הסתלקות פון רבי'ן ז"ל בעל דברי יואל, האט מען אים גערופן פון רבי'נס שטוב ער זאל אריבערקומען צום רבי'ן, ער איז ארויסגעפארן קיין קרית יואל און ער איז אריינגעקומען צום רבי'ן. האט ער געטראפן דעם רבי'ן זיצן און וויינען, פשוטו כמשמעו דער רבי האט געוויינט.

האט ער געפרעגט, פארוואס וויינט דער רבי, האט אים דער רבי געזאגט, איך האב אויפגעשטעלט מוסדות דאזיג און אויף אנדערע פלעצער, און איך האב מוסדות אין ארץ ישראל. אויף די מוסדות דאזיג בין איך נישט באזארגט. עס איז דא א הנהלה, און עס איז דא דער ציבור. דער ציבור שיקט די קינדער אין די מוסדות, און יעדער טאטע וויל דאך אז זיין קינד זאל גיין אין חדר, און אז זיין קינד זאל גיין אין שולע. איך בין נישט באזארגט פאר די מוסדות. די מוסדות וועלן שוין שטיין.

אבער וואס וועט זיין מיט מייענע מוסדות אין ארץ ישראל?! - דער רבי האט זיך נישט געקענט בארואיגן - ווער נעמט אחריות און ווער וועט זען אז די מוסדות אין ארץ ישראל זאלן האבן א קיום און זאלן קענען שטיין?! ער האט געזאגט אז דער רבי האט געוויינט בדמעות שליש.

האט מען דעמאלט געמאכט צום ערשטן מאל אן הנהלה, און ר' אהרן האט מבטיח געווען פארן רבי'ן אז ער וועט זען אז עס זאל אן הנהלה וואס וועט שיקן יעדן חודש געלט אויף ארץ ישראל. ביז דעמאלט איז עס געווען דער רבי זי"ע, דער רבי האט געהאט דא זיינע עסקנים, ר' שלמה גפן און ר' שלמה בראווער, וואס זיי האבן צוגעהאלפן יענע יארן. דעמאלט האט מען מייסד געווען די הנהלה פון יטב לב, און מ'האט אנגעהויבן צו שיקן חודש'ליכע תמיכה.

מורי ורבתי, מ'קען זאגן, דער רבי האט געוויינט אויפן איצטיגן מצב! אויפן מצב וואו אונז זעמיר איצט אנגעקומען, אז די מיידל שולע האט געמוזט אפגעשפארט ווערן אויף א פאר טאג!

וועלכע זכות האט דער רבי געזוכט אויף יום הקדוש

יעדער ווייסט די מיידל סקול אין בני ברק ווי אזוי דאס איז געגרינדעט געווארן. ס'איז געווען תשכ"א ווען

דער רבי האט שוין געהאט געגרינדעט אין בני ברק די תלמוד תורה, עס איז שוין געווען א ישיבה, עס איז שוין געווען דער שיכון, א ביהמ"ד, אלעס איז שוין געווען, די מיידלעך האבן אבער נאך געלערנט אין די בית יעקב שולעס.

עס איז געווען פאר יום כיפור תשכ"א האט דער רבי אנגערופן ר' יודל קרויס - כ'האב היינט אנגערופן צו הערן פונקטליך די מעשה - ער איז געווען פון די הנהלה דארט וואס האט געהאלפן דעם רבי'ן אויפשטעלן די מוסדות, און דער רבי האט אים געזאגט בענוות קדשו: "ס'איז פאר יום כיפור, איך זעה נישט קיין זכות מיט וואס איך קען צוגיין דאווענען יום כיפור, איין זכות האף איך אז איך וועל האבן, אז ס'וועט זיין א כשר'ע ערליכע מיידל שולע אין ארץ ישראל על טהרת הקודש וואו מ'וועט לערנען און רעדן נאר אידיש, דאס וועט זיין מיין זכות".

ס'איז געווען א נאכט פאר ערב יום הקדוש. ר' יודל איז געגאנגען אינדערפרי, ער האט געדינגן א דירה אויף רחוב ר' יוחנן בן זכאי, ער האט אויפגענומען א טיטשער און ער האט צוזאמגענומען א פאר מיידלעך, און ער האט געגרינדעט די מיידל שולע, א בית חינוך לבנות אין בני ברק.

ער האט אנגעקאלט דעם רבי'ן דאס דערציילן. ווען דער רבי האט דאס געהערט האט ער זיך אנגערופן "איך האב איצט א זכות מיט וואס צו גיין דאווענען יום הקדוש, מיט די זכותים וועל איך קענען צוגיין צום עמוד דאווענען". מורי ורבתי, מ'איז שוין אמאל שולדיג געווען געלט, אבער אז דעם רבי'נס מיידל שולע וואס ער מייסד געווען - און בענוות קדשו האט דער רבי געשפירט אז ער האט נישט קיין זכות, און מיט די איין זכות האט ער געקענט גיין דאווענען די הייליגע טעג - אז דאס האט געמוזט אפגעשפארט ווערן! איז דאס א שעת חירום! וואס מען מוז דערויף צוזאמערופן אן עצרת אז דער ציבור זאל הערן, און דער ציבור זאל זיך צושטעלן און זיך אננעמען פארן כבוד פון רבי'ן!

און מ'מיינט אז עס איז נאר געלט. ס'איז אמת, דער פראבלעם איז געלט. אבער אויב איז נישט דא קיין געלט, איז דא גענוג מהרסים וואס כאפן זיך אריין און העצן אן די ארימע טיטשערס און די ארימע מלמדים, און מיט דעם צוברעכט מען. מיט דעם כח האט מען עס געוואלט איצט צובראכן.

אז מ'וועט שיקן געלט וועלן זיי נישט האבן קיין כח אנצוגיין, און אונז וועל מיר האבן ווייטער כח אנצוגיין און בויען די מוסדות.

מתוך דרשת הרב יקותיאל יצחק בראך שליט"א

מנה"ר בת"ת דמוסדותינו הק' בבני ברק

בעצרת רבתי ואסיפת חירום לטובת מוסדות יטב לב בארה"ק
ליל שישי פרשת ויחי, אול"י עשרה בטבת תשע"א

כולנו בני איש אחד נחנו

די וועלט פארציילט א מעשה. ס'איז געווען א איד, א טאטע פון צוויי קינדער, עס איז געקומען א צייט וואס מ'האט געדארפט טון שידוכים, א שידוך איז דאך באשערט, מיט איינעם האט ער א שידוך געטון אין די מרחקים, אין א ווייטע מדינה. און דער צווייטער ברודער, האט חתונה געהאט דארט נעבן דעם טאטן, און דארט איז ער געבליבן וואוינען.

ס'איז אזוי געלאפן די יארן, דער האט אויפגעשטעלט א משפחה און דער האט אויפגעשטעלט א משפחה. דער אין די מרחקים האט צוביסלעך מצליח געווען, ער האט געטון אין געשעפטן, ער איז אריין אין ביזנעס, און ער איז כסדר געווארן נאך גרעסער און נאך גרעסער, ער איז געווארן א גרויסער עושר, שמו הלך למרחקים, מיט איינגעשטעלטע, מיט פריצים.

דער וואס האט געוואוינט נעבן טאטן האט געהאט א פייער שטוב, אבער די פרנסה איז אים נישט אזוי גוט געגאנגען. ער האט זיך געמוטשעט. ווען ער האט געמוזט חתונה מאכן קינדער האט ער אלץ געשלעפט, ער האט געטון וואס ער האט געקענט, ס'איז געקומען ער האט געדארפט חתונה מאכן קינדער, און ער האט געדארפט צוזאגן האלב צי מער און ס'איז נישט געגאנגען. ער האט זיך געפערליך געפלאגט.

האט אים זיין טאטע געזאגט, וויסטו וואס, איך געב דיר אן עצה. געדענקסט דאך האסט א ברודער, ער וואוינט ווייט פון דא, ער איז מצליח, מענטשן זאגן אז עס קומען אהין אידן נצרכים, און ער געט פאר אידן, גיי פרויבר. ער איז בטבע געווען א ביישן, ס'איז נישט געווען זיין טבע צו גיין אין מרחקים בעטן געלט. אבער דער טאטע האט אים געהאלפן שיינע קליידער אז ער זאל אויסקוקן געהעריג, און ער איז געפארן.

ער קומט אן און ער פרעגט וואו דער ברודער וואוינט. דעם אדרעס האט ער דאך געוואוסט, ווי-נישט-ווי האט ער דאך געשיקט בריוון צום טאטן. האט ער זיך פאראינטרעסירט אויף דעם אדרעס און ער איז אהינגעגאנגען.

ער קומט אן אהין, ער וויל אריינגיין. שטייט דארט א שומר און ער פרעגט אים, ווער ביזטו? האסט אן אנפוינטמענט? זאגט ער, ניין איך האב נישט. גיי זאג אים אבער אז זיין ברודער איז דא. זאגט דער שומר, דו ביזט זיין

ברודער? דו זעסט נישט אזוי אויס. זאגט ער, גיי זאג אים, וועסטו זען.

דער שומר גייט, און ער שטייט און ווארט אבער דער שומר קומט נישט צוריק. שיקט ער נאך איינעם. זאג אים איך הייס אזוי און אזוי, איך בין זיין ברודער - ס'איז א מעשה פון יארן וואס זיי האבן זיך נישט געזען - קומט צוריק דער שומר און ער זאגט אז דער בעל הבית זאגט, איך האב נישט קיין ברודער, איך ווייס נישט וואס דו רעדסט.

דער איז נעבעך בבושת פנים צוריק אהיימגעפארן. ביז ער איז אנגעקומען אהיים האט שוין אביסל אויסגעוועפט זיין צובראכענקייט, אבער דער טאטע ווארט שוין קום צו הערן אז ער איז אהיימגעקומען מיט עפעס. ס'איז דערווייל גארנישט געווארן. ער דערציילט דעם טאטן די מעשה. דער טאטע פרעגט אים, האסט אים נישט געזאגט אז ביזט זיין ברודער? זאגט ער, אז ער איז אפילו נישט ארויסגעקומען צו די טיר, און ער האט געשיקט זאגן אז ער האט נישט קיין ברודער. דאס איז געווען דער מצב. ס'איז דורכגעגאנגען יארן. ער האט זיך געפלאגט. ער האט געשלעפט ווי אזוי עס איז געגאנגען. דער ברודער ווייטער האט געוואוסט אז ער האט א טאטן און ער האט אים שוין לאנג נישט באזוכט. בריוון שיקט ער טאקע, אבער געזען האט ער אים שוין לאנג נישט, האט ער מחליט געווען אז ער גייט אים פארן באזוכן. ער האט אפילו נישט געוואלט דערציילן, ער האט געוואלט ס'זאל זיין א סופרייז, און בכלל, ס'איז דאך נישט געווען קיין טעלעפאנען ווי היינט.

ער קומט אן, ער קלאפט ביי די טיר. ס'איז דארט נישט געווען קיין שומרים ווי ביי אים. ער קלאפט אויף די טיר ווי א געהעריגער מענטש. פרעגט דער טאטע "ווער איז דאס?" זאגט ער "טאט, ס'איז דיין זון". "ווער איז דאס?" פרעגט דער טאטע נאכאמאל. זאגט ער "איך בין דיין זון, קענסט מיך נישט? מאך מיר אויף די טיר".

האט אים דער טאטע געזאגט "אז ער איז נישט דיין ברודער, בין איך נישט דיין טאטע!"

מורי ורבתי, כולנו בני איש אחד נחנו, ס'איז אונזערע ברודער פון זעלבן טאטן. מיר לעבן צוזאמען ווי ברודער מיט סאטמארער חסידים דאהי, קינדער פון איין טאטן, פון רבין זאל זיין געזונט, פון איין זיידן פון רבין ז"ל בעל ברך משה, פון איין עלטער זיידן רבינו קודש הקדשים דער מייסד פון דעם הייליגן מקום. ס'איז אלע וואס האלטן

אז אן איינגעשטעלטער אין די מוסדות קומט אריין אין אפיס און ער זאגט, איך ווייס מען איז שולדיג אזויפיל חדשים. איך דארף האבן פינף-הונדערט-פופציג שקל, ווייל מ'האט מיך געקלונגן פון די טעלפאן קאמפאני, אז אויב באצאל איך נישט דעם טעלפאן ביל האקט מען אפ די טעלפאן. און לידער האט מען אים געמוזט ענטפערן "עס איז נישט דא". איך זאג אייך, איך קען דעם מצב אין אפיס, ס'איז באמת נישט געווען קיין פינף-הונדערט-פופציג שקל! ס'איז נישט געווען צו געבן, און מ'ווייסט פאר יענעם נישט וואס צו ענטפערן.

ווי קען מען ווייטער אזוי אנגיין?

ווען קען מען אנגיין ווען א "ברודער" א מגיד שיעור אין די ישיבה קטנה קען אין א ווינטער'דיגן קורצן פרייטאג נאכמיטאג האלב צוויי, מ'האט נישט געבאקן קיין חלות ביי אים אין שטוב יענעם פרייטאג (דארט איז נישט אזוי שטארק איינגעפירט אז יעדער באקט אליינס חלות ווי דא). איז ער געגאנגען אין געשעפט, ער האט געוואלט קויפן חלות. איך קען דעם געשעפטסמאן דעם פארקויפער. א תמימות'דיגער וואוילער איד. זאגט ער אים, איך קען דיר נישט פארקויפן, ביזט דא אזויפיל שולדיג. דאס איז א ווינטער האלב צוויי! ער איז א אינגערמאן וואס קומט פון א באלעבאטישע שטוב. ער איז אלע יארן געווען געוואוינט צו לעבן שיין נארמאל. ער איז אויסגעקומען פון זיין געהאלט ער האט געקענט נארמאל פירן א שטוב. אבער אז מען איז שולדיג אזא סכום קען מען נישט ווייטער אנגיין.

רבותי, וואס זאל מען טון? ביז וואו קען מען אנגיין?

מ'ווייסט עס איז נישט היינט דער מצב ווי אמאל וואס מען דארף עפענען הערצער. אידן זענען ווארעם, מ'ווייסט מיר אז מ'רעדט צו אחים לדעה, אונזערע ברודערס. עס איז נאך פשוט נישט אויסגעקומען די געלעגענהייט דאס אלעס אויסצושמועסן, און דער עולם ווייסט לידער נישט דעם מצב.

ס'איז נישט היינט ווי אמאל וואס דער עולם זיצט אויף גרויסע געלטער, און מען דארף נאר טרעפן א פאטענט צו עפענען דאס הארץ ווי אזוי ארויסצונעמען דאס געלט. מ'ווייסט מיר דעם מצב. מ'ווייסט מיר אז עס נישט אזוי, מ'פלאגט זיך דא אויך יעדער איינער.

אבער וואס זאל מען טון, צו וועמען קען מיר אונז רעדן? אויב נישט צו אונזערע ברודער? דער רבי זאל זיין געזונט האט פון דעם א דאגה, מ'האלט מיר מיט, מ'זעמיר טאג טעגליך אויפן טעלפאן. ס'איז נוגע ללב, ער טוט וואס ער קען נאר און צו וועמען ער קען רעדן.

וואס קענען מיר עפעס אנדערש טון, ווי נישט זיך אויסצורעדן צו היימישע ברודער איינער צום צווייטן?

שוין א דור, און דאס דריטע דור וואס זענען אלע דבוק אין דעם אילנא דחיי.

דער אויבערשטער האט אזוי געמאכט. נאך די וועלט מלחמה ווען מען איז ארויסגעקומען פון אייראפע, יעדער איינער איז געגאנגען וואו מען האט אריינגעלאזט, וואו עס איז געווען באשערט. איינער איז אנגעקומען קיין ארץ ישראל און דארט אויפגעשטעלט דורות און איינער איז אנגעקומען דא אהער.

איין זאך איז נאר דא, וואס דער ים הגדול איז מפסיק. ס'איז דא בערך זעקס טויזענט מייל א חילוק, דאס איז מפסיק און מ'ווייסט נישט אויף די צווייטע זייט וואס עס טוט זיך.

רבותי, ס'איז אונזערע ברודער. סאטמארער חסידים, די טאטעס פון די קינדער זענען סאטמארער, זייערע זיידעס, די מלמדים, די כלי קודש, די מגידי שיעורים אין ישיבה קטנה און אין ישיבה גדולה, זענען אלע סאטמארער אידן דורי דורות פונקט ווי די אידן דא. זיי פרעגן סאר רבותי, אז עס איז כולנו בני איש אחד נחנו, למה נגרע?

די וועלט טייטשט מיט די דערמאנטע מעשה "ואהבת לרעך כמוך" אז דו האסט אים ליב, איז "אני ה'" בין איך דיין באשעפער. די וועלט זאגט אז דאס איז דער טעם וואס עס שטייט אין אריה"ק אז פארן דאווענען זאל מען זיך מקבל זיין אז מען איז מקיים די מצוה פון "ואהבת לרעך כמוך". ווייל אז מ'גייט רעדן צום אויבערשטן, די גמרא זאגט מ'זאל געבן צדקה פארן דאווענען, אלעס איז דאס דער טעם, ווייל אז ער איז מיין ברודער בין איך דיין טאטע.

ווי קען מען אבער זאגן וואהבת לרעך כמוך אז מען איז שולדיג זעקס חדשים (מיטן כפל פון תשרי). ביז איינער נעכטן איז מען שולדיג זעקס חדשים!

האר אויפשטעלנדע מעשיות

אז א פרוי רופט אריין אין חדר אין אפיס, און איך דארף איבערגעבן דעם טעלפאן פאר א מלמד, אז זי דארפן פארן צו א דאקטאר און זי האט נישט קיין געלט פאר קיין טעקסי. זי האט געבעטן ביי א שכן פון אן אנדערע טיר וואס יענער איז אויך א מגיד שיעור ביי אונז אין די מוסדות, און יענער זאגט אויך, איך האב נישט צו בארגן קיין פופציג שקל!

ווי קען מען ווייטער אזוי אנגיין?

ווען איך טרעף א מלמד - איך זאג נאר ברמז - איך פרעג דעם מלמד, פארוואס ביזטו אינדרויסן פון כתה, און איך זעה ווי ער לויפט ארום פון איינעם צום צווייטן, ווער עס קען אים בארגן דרייסיג שקל!

ווי קען מען ווייטער אזוי אנגיין?

לחודש. און דערנאך איז דא אנדערע, קלענערע בעלי יכלות, וואס איז אויך דא א שיינער ציבור וואס זענען אנגעשלאסן דערין, מען געט \$600 פאר א מלמד אויף א וואך.

מ'האט נישט קיין אונג וואס מ'באקומט דערפאר. יעדע כתה אויף וואו לאנג מ'געט, ס'איז דא אן עקסטערע תפלה אויף אידיש, און די קינדער בעטן דאס מיט אזא תמימות, און זיי זאגן ארויס דעם נאמען אן קיין לעצטע נאמען, נאר מיט די מאמע'ס נאמען. דאס גייט ארויס פון זייער מויל, הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, גלייך צום טאטן אין הימל.

איך וואלט געוואלט א איד זאל אמאל קומען ביי אונז אין חדר. דורכגיין דעם האל און ארויסהערן פאר מען הייבט אן צו לערנען, און הערן ווי די קינדער זאגן די תפלה. לויטן זייערע קומט אויס אז אידן שלאפן נאך דא דעמאלט. ווען מען שטייט אויף דאזיגן האבן די קינדער שוין געבעטן פאר ענק, מ'זאגט ארויס זיין נאמען, זיינע קינדער'ס נאמען. אז איינער האט א ספעציעלע בקשה זאגט מען עקסטער ארויס זיין נאמען, און אידן זענען אין דעם גרויסע זאכן. און אויב עס איז אויף א יאר זאגט מען עס א גאנץ יאר.

*

קיין שום הנאה פון די רשעים

מ'ווייסט אז דא איז אויך זייער שווער, אבער א איד וואס האט דא שייכות צו פירן א מוסד, זאל זיך פארשטעלן דא אין אמעריקע, אז מ'זאל פירן אין א מוסד נאר פון שר לימוד און דינער געלט, אן קיין איין פראגראם, און וויפיל קען מען שוין בעטן פון די אידן אין ארץ ישראל.

אז איך זאג קיין שום פראגראם, מיין איך נישט ווי אנדערע מוסדות, נאר איך מיין גארנישט. נישט פון די ער, נישט פון די שטאט, נישט קיין בענקלעך און נישט קיין טישן. ס'איז דא וואס נעמען נאר נישט פון משרד החינוך, אנדערע פלעצער יא. ביי אונז נעמט מען דאך גארנישט! גארנישט! גארנישט! זאל מען צולייגן קאפ און פארשטיין ווי אזוי אזא מוסד קען אנגיין.

ס'איז זיכער אז אין דעם זכות אז מ'וועט צולייגן א האנט און א פלייצע פאר די מוסדות, וועט מען אוודאי זען אין דעם גרויסע זאכן, וימלא ה' כל משאלות לבנו לטובה אמן.

די וואך מיטוואך האט מען געטיילט געהאלט, דורכדעם וואס מען האט געשיקט פון דאזיג, און מ'האט נאך געדארפט א גרויס חלק צובארגן. האט מען געטיילט געהאלט אויף חודש אב, און מ'האט זיך מוראדיג געפריידט די מלמדים. אבער ס'איז באקאנט די וועלט טייטשט, וירא בצר להם בשמעו את רנתם. ער האט געזען ווי ווייט זיי זענען אויף צרות, וירא בצר להם, בשמעו את רנתם ווען ער האט געזען מיט וואס מען פריידט זיך.

דארט איז דער מצב אז נעכטן צופרי האט מען געטיילט אויף חודש אב געהאלט. מ'האט געגעבן אין תלמוד תורה און אין מיידל שולע. אין ישיבה קטנה און אין ישיבה גדולה וועט מען ערשט מארגן צופרי טיילן, עס איז נאכנישט געווען ענוג געלט. היינט פארנאכטס דארט אין ארץ ישראל איז מען ארומגעלאפן אין די גמ"ח'ן בארגן געלט, אז מען זאל קענען ענדיגן אין די ישיבה קטנה און ישיבה גדולה.

*

די סגולה פון רבי מאיר בעל הנס

א איד האט מיר דערציילט, אין יאר תשי"ג האט דער רבי אים געבעטן אז ער זאל גיין צוזאמענעמען די פושקעס פאר יטב לב, דעמאלט איז נאכנישט געווען עמטליך קיין דינער פאר יטב לב. דער רבי איז געפארן קיין שיקאגא און צו אנדערע מקומות, אלעס נאר צו שאפן געלט פאר יטב לב, אבער די הכנסות פון אמעריקע איז בעיקר געווען פון די פושקעס אין די ערשטע יארן.

האט דער רבי נישט געוואלט אז מען זאל דארפן אראפגעבן פראצענט, און דער רבי האט געבעטן אינגעלייט נאך די חתונה אז זיי זאלן גיין צוזאמענעמען די פושקעס. האט יענער איד מיר דערציילט אז דער רבי האט אים געזאגט, קענסט זאגן אין מיין נאמען אז דאס איז "רבי מאיר בעל הנס". ער האט עקסטער אויף דעם צוגעזאגט - מ'ווייסט יעדער איינער - אלע מיני השפעות, סיי אין געשעפטן און סיי אויף אנדערע זאכן.

*

די קינדער בעטן פאר אייך

מיר געבן אוועק דעם זכות פון א מלמד א יאר פאר \$1800. ס'איז ב"ה דא א גרויסער עולם וואס קויפן א מלמד

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

ווילאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקואד • מאנטריאל • אוסטרליה

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וויען

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הגנו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללנו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הכנים
ר' יצחק אייזיק מאיר בערגער נ"י
ר' שלמה דוד דאסקאל נ"י
ר' יואל (בר"א) ווייס נ"י
ר' יואל משה עזרא פלישמאן נ"י

הולדת הכנות

ר' ציון (בר"ד) ג'ברא נ"י
ר' יואל פריעדלענדער נ"י
ר' משה אליעזר שווארץ נ"י
ר' שלמה (בר"מ) שווארץ נ"י
ר' פנחס יצחק שמאיע נ"י

הכנסת בניהם לעול התורה והמצוות

מז"ה יונתן בלייער הי"ו
מז"ה חיים קלמן קליין הי"ו
מז"ה אברהם יושע וויינשטאק הי"ו
מז"ה יודא ארי' פישער הי"ו

אנטווערפן

הולדת הכן
ר' אלימלך פארקאש הי"ו
בן ר' פישל פארקאש הי"ו, קרית יואל
חתן ר' אהרן עקשטיין ש"ב
ר' יואל געלב הי"ו
בן ר' דוד ישעי' הי"ו, לאנדאן
חתן ר' יעקב אליעזר טייב הי"ו

אויסטראליה

הולדת הכן
ר' אלחנן שלמה זלמן גראס נ"י
חתן ר' ישעי' מענדל ווייס נ"י

בארא פארק

לנישוואי צאצאיהם
הרב דוד ליבערמאן שליט"א אבדק שעניא
ר' משה קיש הי"ו
ר' מענדל וויינפעלד הי"ו

בני ברק

הולדת הכנים
ר' יואל וואנחאצקער הי"ו
ולאביו ר' יוסף פנחס וואנחאצקער הי"ו
ולחותו ר' אדוניאל קליין הי"ו
ולקוטו ר' שאול אהרן וואנחאצקער הי"ו

ר' אלעזר האראוויטש הי"ו
ולחותו ר' יעקב מיכאל היילבון הי"ו
ולקוטו ר' חיים היילבון הי"ו

הולדת הבת

הרב ר' יחזקאל שרגא בלום שליט"א
ולחותו האדמו"ר מסטריקוב שליט"א

הכנס בני לעול התורה והמצוות

הרב ר' משה אהרן דאווידאוויטש שליט"א
אב"ד סעקלדי
ולחותו הרב בן ציון יאקאבאוויטש שליט"א

ירושלים

הכנס בני לעול התורה והמצוות
הרב ר' יהושע אשר כהנא שליט"א
ראש טלל רבנים דקהלתינו
מז"ץ פעה"ק
רב דביהמ"ד משכנות הורעים

ווילאמסבורג

הולדת הכנים
מז"ה יעקב יודא ב"ר משה יוסף מיטטלמאן הי"ו
מז"ה יוסף מאיר ב"ר אהרן כהנא הי"ו
מז"ה יצחק אהרן ב"ר דוד אללענדער הי"ו
מז"ה איתמר בן ב"ק אדמו"ר מקראלי הורוויץ הי"ו
מז"ה משה ב"ר מנחם גרשון לעבאוויטש הי"ו
מז"ה חיים הערש ב"ר יוסף ארי' הלוי פעלזן הי"ו

הולדת הכנות

מז"ה שרגא פייוויל ב"ר בערל ברוח"ג גאלד הי"ו
מז"ה לייבוש בן הרב אלי' טייטלבוים - תאומות
מז"ה יוסף חביב ב"ר יודא יוסף באסול הי"ו
מז"ה יואל ב"ר אברהם פריעדמאן הי"ו

הכנסת בניהם לעול התורה והמצוות

מז"ה בערל ווייס הי"ו
מז"ה שמואל אהרן זינגער הי"ו

לאנדאן

הולדת הכן
ר' משה דוד פרענקל הי"ו
בן ר' ישראל יעקב פרענקל הי"ו
חתן ר' אליעזר לעוו הי"ו

הולדת הבת

ר' דוב גאטעסמאן הי"ו
בן ר' אברהם גאטעסמאן הי"ו
חתן ר' נחמיה גראסבערגער הי"ו
מאנטשעסטער

אירסי צאצאיהם

ר' אלעזר מוויזקאפ נ"י, ווילאמסבורג	החתן חיים צבי נ"י	ר' יצחק מיטטלמאן נ"י, ווילאמסבורג
הר"ר מאיר יוסף רובין נ"י, קרית יואל	החתן מנחם מענדל נ"י	ר' קלמן וואלף פארקאש נ"י, ווילאמסבורג
הר"ר ישעי' הלוי קרויס שליט"א, אנטווערפן	החתן שמואל נ"י	הרב ר' דוד גליק שליט"א, קרית יואל
ר' מרדכי יצחק הלוי שעכטער נ"י, אנטווערפן	החתן מענדל נ"י	ר' יעקב קאפיל מעזעי נ"י, קרית יואל

נישוואי צאצאיהם

הר"ר מרדכי האלפערט ווילאמסבורג	החתן יואל נ"י	הר"ר משה אברהם הכהן שעהנברון וומ"ס
הר"ר איתמר טובי' ווידער ווילאמסבורג	החתן משה אלימלך נ"י	הר"ר ישראל העניך שעהר ווילאמסבורג
ר' נפתלי צבי מארמאר שטיין נ"י, ווילאמסבורג		ר' חיים אברהם יהושע ווייס נ"י, ווילאמסבורג
ר' משה אפרים הערשקאוויטש ווילאמסבורג		ר' הערשל גאלדבערגער נ"י, ווילאמסבורג
ר' בערל ברעטלער נ"י, ווילאמסבורג		ר' ליפא סטראלאוויטש נ"י, ווילאמסבורג
מז"ה חנני' יו"ט ליפא סופר נ"י, ווילאמסבורג		ר' יוסף לייב סאנדער נ"י, ווילאמסבורג
ר' אהרן לעוו נ"י, ווילאמסבורג	החתן זאב נ"י	ר' ברוך יודא קליין נ"י, קרית יואל
ר' שאול חיים מאלח נ"י, קרית יואל	החתן קלמן אליעזר נ"י	ר' אליעזר דוד סרוגו נ"י, ווילאמסבורג
הר"ר שלום וועבערמאן שליט"א, קרית יואל	החתן אברהם צבי נ"י	ר' מנחם מענדל טייטלבוים נ"י, קרית יואל
הר"ר זאב דוד הלוי ווערבערגער קרית יואל	החתן שלמה נ"י	ר' משה אליעזר ניימאן נ"י, קרית יואל
ר' פנחס לאנדא נ"י, קרית יואל	החתן שלמה נ"י	ר' אהרן יוסף ווייס נ"י, בארא פארק
ר' שאול חיים מאלח נ"י, קרית יואל	החתן קלמן אליעזר נ"י	ר' אליעזר דוד סרוגו נ"י, ווילאמסבורג
ר' משה יודא ליבערמאן הי"ו, בארא פארק		ר' יוסף פיינשטיין הי"ו, בארא פארק
ר' משה חיים זינגער הי"ו, ירושלים		ר' מרדכי יודא וואזנער הי"ו, לאנדאן

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

845-662-5579 און אין אר"י 011-972-527648437